

*Μιά Εικοσαετία
1933-1953*

Χριστιανική Φοιτητική Ένωσις.

ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ

(1933 - 1953)

ΜΙΑ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ

1933-1953

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

1953

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Δυὸ λόγια σελ. 6

Α΄ Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

- I. Γιὰ ἕνα νέο κόσμο » 11
- II. «Τεθμελίωτο ἐπὶ τὴν πέτραν». » 19

Β΄ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

- I. Στὸ πλευρὸ τοῦ πονεμένου λαοῦ » 24
- II. 1944—'Απελευθέρωσις » 33
- III. Ὁ Δεκέμβριος τοῦ 1944 » 35

Γ΄ ΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

- I. Στὶς ἐπάλλξεις » 39
- II. Στὰ εἰκοσάχρονα » 52
- III. Ἐκδόσεις Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως » 64
- IV. Ἡ Χ.Φ.Ε. στὸ ἐξωτερικὸν » 66
- V. Οἱ νεκροὶ μας » 69

- Ἕνα γράμμα » 71
- Ὁ Ὕμνος τῆς Χ.Φ.Ε. » 75
- Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Φοιτητοῦ » 77

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Οι σύντομες αυτές γραμμές γράφτηκαν για να γνωρίσουν τα νεώτερα μέλη τῆς Ἐνώσεώς μας τὴν ἱστορία μιᾶς εικοσαετίας τῆς Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως καὶ νὰ πάρουν μιὰ ἰδέα πῶς ἄρχισε τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ πῶς ἐργάστηκαν ἐκεῖνοι ποὺ θέλησαν νὰ θεμελιώσουν μιὰ τέτοια προσπάθεια. Πολλά, μὲ μεγάλη συντομία ἀναφέρονται, καὶ ἄλλα οὔτε κἀν θίγονται. Γιατὶ τὰ εἰκοσι αὐτὰ χρόνια εἶναι χρόνια ἐργασίας ἐντατικῆς. Ἡ Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωσις δὲν εἶναι ἀπλὸς σύλλογος, ποὺ ἔχει τὸ καταστατικὸ του καὶ διοργανώνει μερικές διαλέξεις διαφωτιστικὲς ἢ καὶ πνευματικοῦ κατάρτισμou. Εἶναι μιὰ Ἐνωσις, ἓνα μελῖσι. Μελῖσι ποὺ συνεχῶς ἐργάζεται γιὰ νὰ γλυ-

κάνη με τὸ μέλι τὸ πνευματικὸ πόνους ψυ-
χικούς. Εἶναι κοινωνία ἀνθρώπων νέων,
φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν, ποὺ ἐργάζονται
μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ,
τὴν ἐπικράτησι τῆς βασιλείας Του ἐπὶ τῆς
γῆς. Ἡ δουλειὰ αὐτὴ τοὺς δίδει δόξα, χαρὰ
καὶ κόπο. Ἀπὸ τὰ τρία αὐτά, τὴ δόξα τὴ
δίδουν στὸν Θεόν, τὴ χαρὰ στὸ διπλανό
τους· γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους κρατοῦν μόνο τὸν
κόπον! Τὸν χαρούμενο καὶ εὐλογημένον
κόπον!

Γράφτηκαν ὁμως καὶ γιὰ ἕνα ἄλλο λόγο
οἱ γραμμὲς αὐτές. Γιὰ νὰ γνωρίσουν, ὅσοι
θέλουν τὸ ἔργο τῆς Χ.Φ.Ε.

Χ Ρ Ι Σ Τ Ι Α Ν Ι Κ Η Φ Ο Ι Τ Η Τ Ι Κ Η
Ε Ν Ω Σ Ι Σ

ΑΘΗΝΑΙ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1953

*Τὴν Ἱστορία τὴ γράφουν μόνο
οἱ δὲ φεύγουν, ποτὲ-ποτέ,
μπροστὰ στὴ λύπη μπροστὰ στὸν πόνο
—οἱ νικηταί!*

*Τὴν Ἱστορία τὴ γράφουν μόνο
(μὲ τὴν ἀγάπη μόνο μ' αὐτὴ
ὄρα τὴν ὄρα, χρόνο μὲ χρόνο),
οἱ Χριστιανοί!*

Α΄. Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Ι. Για ένα νέο κόσμο.

Ἡ σημερινὴ «Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωσις» εἶναι συνέχεια μιᾶς ἄλλης προσπάθειάς ποῦ ἄρχισε τὸ 1933, τοῦ «Ἀκαδημαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Συνδέσμου».

Μέχρι τότε τὸ νεοελληνικὸ χριστιανικὸ κίνημα εἶχε ποὺ ὑπιδείξει ἀληθινὰς πνευματικὰς κατακτήσεις μεταξύ τοῦ λαοῦ. Εἶχε κατορθώσει ἀκόμη νὰ δεχθῆ στοὺς πολλοὺς του κι' ἓνα τμήμα τῆς νεολαίας. Ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἀρκετὸ αὐτό. Ἐπρεπε κάτι τὸ συστηματικὸ καὶ οργανωμένον νὰ δημιουργηθῆ μεταξύ τῆς νεολαίας, καὶ ἰδιαιτέρως μεταξύ τῶν φοιτητῶν.

Καὶ νά! μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ 1933 ἰδρύεται ὁ «Ἀκαδημαϊκὸς Κοινωνικὸς Σύνδεσμος». Εἴκοσι μόνο ἔτη, μέσα στις χιλιάδες τῶν σπουδαστῶν ἐπῆραν τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑψώσουν τὸ λάβαρον τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τῶν συναδέλφων των.

Σήμερα, στὰ 1953, μᾶς φαίνεται φυσικὸ νὰ βλέπουμε τίς χιλιάδες τῶν σπουδαστῶν νὰ πυκνώνουν τὴ χρι-

στιανική παράταξι. Μὰ τότε — ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια — ἦταν κάτι τὸ παράτολμο αὐτό. Γιατὶ κυρίως οἱ νέοι, καὶ μάλιστα οἱ μορφωμένοι, κατὰ κανόνα, μόνο θρησκευτικὰ ἐνδιαφέροντα δὲν εἶχαν. Ἦταν ἡ ἐποχή, ποῦ ὁ πιστὸς Χριστιανὸς, ἦταν ἀναχρονισμὸς καὶ καθυστέρησις. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια λοιπὸν ἐποχή, ἄρχισε τὸ ἔργο τοῦ ὁ «Ἀκαδημαϊκὸς Κοινωνικὸς Σύνδεσμος». Σιωπηλὰ καὶ ἤρεμα, χωρὶς θόρυβο καὶ ἐπιδείξεις. Μὲ ζῆλο, μὲ πίστι, μὲ ὄρεξι γιὰ δρᾶσι, κατέβηκαν στὸ στίβο τὰ ἰδρυτικὰ μέλη τοῦ νέου Συνδέσμου. Τί ἐσκόπευαν νὰ κάμουν, τὸ ἔλεγαν στὸ καταστατικό τους μὲ σαφήνεια καὶ θάρρος. Τριπλὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τους : α) ὁ ἐμπρέπων εἰς μέλλοντας Χριστιανοὺς κοινωνικοὺς ἡγέτας κιταρτισμὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ, β) ἡ καλλιέργεια τῶν ἰδανικῶν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μεταξὺ τῶν φοιτητῶν καὶ γ) ἡ προαγωγή τοῦ πνεύματος τῆς συναδελφότητος καὶ ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν φοιτητῶν».

Οἱ πολλοὶ δὲν πρόσεξαν τὸ κίνημά τους. Ἄλλοι τοὺς κύτταζαν μὲ οἶκτο, μὲ περιφρόνησι καὶ εἰρωνεῖες. Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ οἱ λίγοι ἐκλεκτοί, ποῦ ἀντίκρουσαν μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ μὲ πολλὰ προσδοκίαι τὸν «Ἀκαδημαϊκὸν Κοινωνικὸν Σύνδεσμον». Καὶ γι' αὐτό, ἀπὸ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1934 εὑρισκε ὁ Σύνδεσμος φιλοξενία στὴν ὁδὸ Καρύτση 14, κάτω ἀπὸ τὴ στοργικὴ σκέπη τοῦ συλλόγου ὁ «Ἀπ. Παῦλος».

Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι κοινωνικὸς ἐργατὴς πρέπει νὰ εἶναι καλὰ κατηρτισμένος. Καὶ μάλιστα στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ἔπρεπε τὸ μέλος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Κοι-

νηνικῶν Συνδέσμων (Α.Κ.Σ.) νὰ ἔξερη τὶ πιστεύει καὶ γιὰ τὴν πίστιν. Κι' ἐδῶ ἀκριβῶς πρέπει ν' ἀναφέρου-
με, ὅτι δὲν τοὺς ἔλειψε οὔτε στιγμή ἢ τροφοδοσία ἢ
πνευματικὴ, ἢ καθοδήγησις καὶ γενικὰ οἱ εὐκαιρίες
παιδαγωγικοῦ. Οἱ συγκεντρώσεις οἰκοδομικῆς, οἱ ἀπολο-
γητικῆς συνδιαλέξεις, τὰ ἐμπνευσμένα κηρύγματα, ἰ-
δίως τῆς Μητροπόλεως, ἦσαν κάτι πὺν ἔδιναν ὀλο-
κληρωμένη κοινωνικὴ καὶ κοσμοθεωριακὴ κατάρτισι.
Ἰδιαίτερα ὁμως οἱ φωτισμένοι πνευματικοί, πὺν ἐ-
ργάζοντο νὰ θεραπεύουν καὶ τὰ βαθύτερα τραύματα
καὶ οἱ εὐκαιρίες κοινῆς λατρείας, ξεκούραζαν τὴν ψυχὴ
καὶ τῆς ἔδιναν τὸ θάρρος νὰ προχωρήσῃ γιὰ νέους ἀ-
γῶνας. Καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ οἱ ἐπιτυχημένους ἐκδρομῆς,
καὶ τὸν συνδυασμὸ τῆς ψυχαγωγίας καὶ τῆς ψυχικῆς
ενισχύσεως, ἐτόνωναν καὶ ἐχαλύβδωναν τοὺς πρωτο-
πόρους φοιτητάς.

Πάνοπλοι λοιπόν, ἔμπαιναν στὴ μάχη οἱ ἀγωνισταὶ
τοῦ καλοῦ, ἐκπαιδευμένοι σ' ὅλα τὰ ὅπλα, μὲ ἐνθου-
σιασμὸ καὶ παλμό. Ἐπρεπε χωρὶς ἄλλο νὰ νικήσουν.
Ὁ Α.Κ.Σ. φάνηκε ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν ὅ-
λων. Χρόνο μὲ χρόνο, οἱ τάξεις του πύκνωναν. Στὴν
πρωτοπορεία του, τὴν πρωτοπορεία τοῦ Χριστοῦ,
ἔρχονται νὰ προστεθοῦν τώρα καὶ ἄλλοι πολλοί -- νέοι
καὶ αὐτοί -- πὺν ποθοῦν νὰ δουλέψουν γιὰ τὴ δόξα τοῦ
Χριστοῦ. Οἱ φοιτηταὶ τῆς Ἀθήνας ξεκίνησαν πρῶ-
τοι ἀκολούθησαν ὁμως πολὺ γρήγορα, καὶ οἱ φοιτη-
ταὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Τὰ χριστιανικὰ νεῖατα τῆς
Πρωτευούσης εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ συναντηθοῦν σὲ
μὴ ἐγκαρδιωτάτη καὶ ἐνθουσιώδη συνάντησι μὲ τὰ

νειᾶτα τῆς πρωτευούσης τοῦ Βορρᾶ. Ἡ ἐκδρομὴ τῶν μελῶν τοῦ Α.Κ.Σ. πού ἔγινε τὴν 28ην Ἀπριλίου τοῦ 1938 ἦταν κάτι πού ἐπροκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον ὄλων τῶν ἐπισήμων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ καθημερινοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος! Ἡ Ἐφημερὶς «Νέα Ἀθήθεια» τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀθηναῖοι Φοιτῆται εἰς Θεσσαλονίκην — Ἡ σημερινὴ θεία Λειτουργία — Ὁ λόγος τοῦ Παναγιωτάτου» περιέγραφε τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴ καὶ παρέθετε πλῆρες τὸ κείμενο τοῦ λόγου πού ἐξεφώνησε ὁ αἰείμνηστος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ «Ἀπογευματινὴ» τῆς 29-4-1938 ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Ποιοὶ εἶναι οἱ φοιτῆται πού μᾶς ἐπεσκέφθησαν; Ἀνήκουν εἰς διαφόρους Σχολάς... καὶ ἀποτελοῦν μέλη ἐνὸς Κοινωνικοῦ Συνδέσμου. Ὁ σκοπὸς των εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ... Καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοιοῦτου Συνδέσμου ἀνέλαβον νέοι, τυγχάνει ἄξιον πάσης προσοχῆς». Ἦταν εὐλογημένη ἡ πρώτη ἐκείνη ἐπαφὴ τῶν δύο πνευματικῶν κέντρων τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τότε ἰδρύθηκε τὸ πρῶτο παράρτημα τοῦ Α.Κ.Σ. πού ἄρχισε μιὰ παράλληλη ἐργασία στὴ συμπρωτεύουσα τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Ἐδῶ πρέπει ν' ἀναφέρουμε πὼς ἀπὸ τὸ 1937 γίνονται δεκτὰ ὡς μέλη τοῦ Συνδέσμου καὶ φοιτήτριαι. Ἔρχονται αὐτὲς τὸν δικό τους τομέα δράσεως καὶ μὲ πολλὴ ὄρεξιν ἐργάζονται γιὰ τὸ ξεκαινούργωμα τῆς κοινωνίας.

Πολὺ γρήγορα ἡ ἐργασία τοῦ Α.Κ.Σ. πού στρέφεται πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις γίνεται αἰσθητὴ στὰ Πανεπιστήμια καὶ στὶς Ἀνωτάτες Σχολές. Ἦσαν γὰρ πρώτη φορὰ οἱ ἀνενόητοι «ἐρυθροὶ» προπαγανδισταὶ τῶν προαυλίων τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν συναντοῦν μπροστά τους τὸν ἄξιο συζητητὴ, πού τοὺς ξεπεπάζει καὶ τοὺς ντροπιάζει.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1935, μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν Πανεπιστημιακῶν παραδόσεων ἐκυκλοφόρησε σὲ 6.000 ἀντίτυπα, μὰ «Προκήρυξι πρὸς τοὺς φοιτητὰς καὶ σπουδαστὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἄλλων τοῦ κράτους Ἀνωτάτων Σχολῶν». Καλὸν εἶναι νὰ παραθέσουμε μερικὰ τῆς κομμάτια. «Ὅσοι ἐξ ὑμῶν ἐμφορεῖσθε ἀπὸ τὰς αὐτὰς πεποιθήσεις, ἐμπνέεσθε ἀπὸ τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ ἐκτιμᾶτε τὴν προσπάθειάν μας, ἐνώσατε τὰς νεανικὰς σας δυνάμεις μὲ τὰς ἰδικὰς μας διὰ τὴν συντονωτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐπιδίωξιν τῶν ὑψηλῶν τούτων σκοπῶν.... Τὸ λάβαρόν μας εἶναι ὁ Χριστιανικὸς πολιτισμὸς, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὁποίου καὶ μόνον δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σύνθημα τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται καὶ ἐπὶ τῆς σφραγίδος μας: «Ἄ γ ά π η, Δ ι κ α ι ο σ ύ ν η, Ἄ λ λ η ε γ γ ύ η». Ὑπάρχει ἱερώτερον λάβαρον; ὑπάρχουν ἱερώτερα ἰδανικά, ὑπὲρ τῶν ὁποίων θὰ ἤξιζε νὰ ἔγωνισθῇ καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἀκόμη νὰ θυσιάσῃ ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία;»

Μὲ τὴν προκήρυξιν αὐτὴ οἱ πλατειῆς φοιτητικῆς μάζες, δέχονται τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ. Ταυτόχρονα

ὅμως συνθήματα ὑλιστικά, ἀντικοινωνικά ρίχνονται δημοσία καὶ ἀνάμεσα στὴν ἀκαδημαϊκὴ νεολαία. Τὰ μέλη ὅμως τοῦ Συλλόγου δὲν μποροῦσαν νὰ μένουν ἀπαθῆ στὴν πρόκλησι αὐτή. Οἱ φοιτηταὶ πρέπει νὰ διαφωτισθοῦν καὶ νὰ μάθουν τὴν ἀλήθεια, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ σκέπτονται ἀντικειμενικά. Καὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ ἀνθρώπους μορφωμένους ποὺ ξέρουν νὰ σκέπτονται πλατύτερα καὶ νὰ μιλοῦν ὕστερα ἀπὸ ἔρευνα πολλὴ γιὰ τὸ κάθε ζήτημα.

Στὸ σημεῖο αὐτό, ὁ Α.Κ.Σ. κατάλαβε πῶς ἔπρεπε νὰ ἀντιδράσῃ. Μὲ πρωτοβουλία λοιπὸν ἐξ ὀλοκλήρου δικῆ του διοργάνωσε ἱστορικές, ὁμολογουμένως, διαλέξεις. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὸς σὲ κάθε τέτοια διάλεξι ἐσεῖετο κυριολεκτικὰ τὸ Πανεπιστήμιο. Στὶς διαλέξεις αὐτὲς ἐκλεκτοὶ ὁμιληταί, καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, ἐπιφανεῖς κληρικοί, ἐπιστήμονες καὶ παιδαγωγοὶ ἤρχοντο σ' ἐπαφὴ μὲ ὀγκώδεις μάζες τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου, καὶ μὲ χάρι καὶ πειθὸ τοὺς ἔδιδαν ἐκλεκτὴ πνευματικὴ τροφή, καὶ τοὺς καλοῦσαν στὸν τίμιον ἀγῶνα γιὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά.

Ἡ Ἐφημερὶς «Βραδυνή» εἰς εὐρὴν σχόλιον τῆς 27-12-36 γράφει ὅτι «ἔξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσαν καὶ ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ἀστρονομία καὶ τὸ θρησκευτικὸν συναισθημα» διαλέξεις. Ὁ διακεκριμένος ὁμιλητής, συνεχίζει, ἀνέπτυξε μὲ ζηλευτὴν γλαφυρότητα καὶ σαφήνειαν τὸ θέμα τοῦ ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου ἐκ φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν κατὰ τὸ πλεῖστον, οἱ ὅποιοι εἶχαν γεμίσει ἀσφυκτικῶς τὴν με-

γίαν αΐθουσαν (τῆς Νομικῆς σχολῆς)». Παρεμφερῆ
σχόλια ἔκανε καὶ ἡ «Ἑστία».

Τὴ ζωντανὴ καὶ διαφωτιστικὴ αὐτὴ ἐργασία τοῦ
Συνδέσμου δὲν τὴν ἔβλεπε μὲ ἱκανοποίησι μόνον μιὰ
μερὶς τοῦ καθημερινοῦ τύπου ἀλλὰ καὶ ἡ πλειοψηφία
τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐχρειάζετο ὅμως πολλὴ δουλειὰ ἀκόμη. Τὸ χρι-
στιανικὸ κίνημα ἔπρεπε νὰ βάλῃ γερὰς βάσεις, γι' αὐτὸ
πολὺς ἰδρώτας ἔπρεπε νὰ χυθῆ, καὶ πολὺς κόπος νὰ
καταβληθῆ. Ἄκόμα βρισκόμαστε στὴν ἀρχή. Δὲν ἔ-
πρεπε νὰ μείνῃ καμμιά εὐκαιρία ἀνεκμετάλλευτη. Ἔτσι
μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1936-37 ὁ
Λ.Κ.Σ. κυκλοφορεῖ νέα «προκήρυξι πρὸς τοὺς φοιτη-
τὰς καὶ σπουδαστὰς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν». «Ὁ
Χριστιανισμὸς εἶναι πάντοτε καὶ θὰ μένῃ ἡ μόνη Φι-
λοσοφία, ἡ μόνη Ψυχολογία, ἡ μόνη Ἠθικὴ, ὁ μόνος
Κοινωνισμὸς».... «Μόνον ἡ πλήρης καὶ ἀνεπιφύλακτος
ἐφαρμογὴ τοῦ Εὐαγγελίου θὰ ἀναπαύσῃ τὴν κουρα-
σμένην ἀνθρωπότητα καὶ θὰ ἐπουλώσῃ τὰς χαινούσας
κοινωνικὰς πληγὰς».

Τὴν προκήρυξι αὐτὴ, τὴν ἐμελέτησε καλὰ ὁ φοιτη-
τικὸς κόσμος, γιὰτὶ εὗρισκε μέσα σ' αὐτὴν ἀπαντήσεις
καθαρὰς καὶ ὀρθῆς, στὸ ψέμα τῆς ὕλιστικῆς κοσμοθεω-
ρίας. Τὴν ἔβλεπε σὰν μῆνυμα χαρὰς καὶ ἐλπίδος ποὺ
ἔβγαινε ἀπὸ νέους φοιτητὰς ποὺ βρῆκαν τὸ δρόμο τους
καὶ προχωροῦσαν πάντα μπροστά.

Κάθε νέο πανεπιστημιακὸ ἔτος εὗρισκε τὸν Σύνδε-
σμο καλύτερα ὀργανωμένο. Χρόνο μὲ χρόνο ἀποκοῦ-

σε ἀρκετὴ πείρα πού τοῦ ἔδειχνε πῶς πρέπει νὰ ἐργάζεται. Ἔμαθε πῶς νὰ ἀπευθύνεται στους νέους καὶ πῶς νὰ τοὺς μιλάει. Ἦξερε τοὺς παλμούς τῆς νεανικῆς καρδιάς καὶ τὰ ὄνειρα, τὰ εὐγενικά ὄνειρα τῆς νεανικῆς ψυχῆς.

Τὴν Πρωτοχρονιά τοῦ 1937 ὁ Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τοῦ Μπαρι—τότε οἱ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ ἦσαν πολὺ ὀλίγοι καὶ αἱ ἐκπομπαὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὄχι πολλαί— μετέδιδε μήνυμα τοῦ Α.Κ.Σ. «πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν». Τὸ μήνυμα αὐτὸ ἔδειχνε τὸν ἀσφαλέςτερο ὁδηγὸ καὶ πολυτιμότερο σύμβουλο τῶν νέων, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Παρουσίαζε τὴν ὕμιν τῆς κοινωνίας ἣ ὁποία ἦταν γεμάτη ἀπὸ τὰ συντρίμματα ἐκείνων, πού δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσουν ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστόν. Ἐκαλοῦσε τοὺς νέους ν' ἀνοίξουν τὰ αὐτιά στὴ φωνὴ τῆς πραγματικότητος, πού διακηρύττει «ὅτι μόνον ἡ πλήρης καὶ ἀνεπιφύλακτος ἀποδοχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀληθειῶν του θὰ ἀναπαύσῃ τὴν κουρασμένην ἀνθρωπότητα, θὰ ἐπουλώσῃ τὰς κοινωνικὰς τῆς πληγὰς καὶ θὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς».

Τὸν ἴδιο χρόνον ὁ Σύνδεσμος κυκλοφορεῖ τὴν προκήρυξι «ὁ παλαιοντολογικὸς καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος». Δὲν περιέχει ρητορεία οὔτε φιλολογία τὸ ἔντυπο αὐτό. Οὔτε χρησιμοποιεῖ πολυπλόκους συλλογισμούς καὶ σοφίσματα γιὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἐξῆ πίνακες κρανίων μὲ σύντομες ὑποσημειώσεις δίνουν μιὰ εἰκόνα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν παλαιοντο-

λογικῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐρευνῶν. Ἐναφέρει ἐπίσης τὶς γνώμες μεγάλων εἰδικῶν ἐρευνητῶν ποὺ ἔρχονται νὰ συνυπογράψουν τὰ ἱστορικὰ λόγια τοῦ Γερμανοῦ ἀνατόμου καὶ ἀνθρωπολόγου Βίρχωβ, μὲ τὰ ὁποῖα τελειώνει καὶ ἡ προκήρυξις: «οὐδεὶς σοβαρὸς ἄνθρωπος ἰσχυρίζεται ὅτι εἶδε τὸν π ρ ο ἄ ν θ ρ ω π ο ν... Μερικοὶ ἠδυνήθησαν νὰ τὸν ἴδουν εἰς τὰς ὄνειροπολήσεις των, ἀλλ' ὅταν ἀφυπνίσθησαν, δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ εἴπουν, ὅτι τὸν συνήτησαν. Ἡ ἐλπὶς μάλιστα τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀνακαλύψεως τοῦ προανθρώπου εἶναι ὑπερβαλλόντως ὑποθετικὴ διότι δὲν ζῶμεν οὔτε ἐν ἐνυπνίῳ, οὔτε ἐν κόσμῳ ἰδεώδει, ἀλλ' ἐν κόσμῳ πραγματικῷ».

Τὴν προκήρυξι αὐτὴ ἐσχολίασε εὐμενέστατα ἡ «Ἐστία» σὲ ἄρθρο τῆς 17-3-37 ὑπὸ τὸν τίτλον «Μία λαμπρὰ πρωτοβουλία» καὶ ἔγραφε: «Τὸ ἔντυπον αὐτὸ διανεμόμενον μεταξὺ τῶν φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν, θὰ τοὺς ἀποδείξῃ πόσον γελοία εἶναι ἡ θεωρία ποὺ προσπαθοῦν νὰ τοὺς ἐμπνεύσουν δῆθεν ἐπιστήμονες, διὰ νὰ κλονίσουν τὴν θρησκευτικὴν των πίστιν».

II. «Τεθεμελίωτο ἐπὶ τὴν πέτραν».

Οἱ προκηρύξεις αὐτὲς ἦταν πραγματικὰ μιὰ προσπάθεια ποὺ ἔφερε πολλὰ ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ δὲν σταμάτησε ἕως ἐδῶ. Οἱ διαλέξεις ποὺ διοργάνωσε ὁ Α.Κ.Σ. καὶ ποὺ τόσον ἐνδιαφέρον εἶχαν προκαλέσει, ἔπρεπε νὰ κυκλοφορήσουν εὐρύτερα. Γι' αὐτὸ τὸ 1934 ἐκδίδει τὴν

διάλεξιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Π. Μπρατσιώτη «Ἄτομισμός καὶ κοινωνισμός παρὰ τῆ νεολαία», γιὰ νὰ ἐκδοθῆ καὶ πάλιν τὸ 1938 σὲ β' ἔκδοσι ἐπηρευξημένη. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1936 τὸ βιβλίον: «Οἱ Σοφοὶ περὶ Θεοῦ καὶ Θρησκείας» μὲ τὶς γνώμεις τῶν διασημοτέρων ξένων καὶ Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, περὶ τῶν σχέσεων Θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης. Τὶς γνώμεις τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἐζήτησε δι' ἐπιστολῆς του πρὸς αὐτοὺς ὁ Α.Κ.Σ. Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἐσημείωσε 4 ἔκδοσεις κατὰ σειρὰν καὶ ἐκυκλοφόρησε σὲ 10.000 ἀντίτυπα καὶ πλεόν. Σὲ σχόλιον γιὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτὴ ἔγραψε ἡ «Βραδυνή» τῆς 3-5-36: «Ἡ προσπάθεια αὐτῆ τοῦ Συνδέσμου τούτου ἀποτελουμένου ἀπὸ φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν εἶναι λίαν ἀξιέπαινος, διότι τὸ δημοσίευμά των τοῦτο χύνει ἀρκετὸν φῶς εἰς τὸ σοβαρώτατον ζήτημα τῶν σχέσεων Θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης, τὸ ὁποῖον πολλὰς ἀντιλογίας καὶ παρεξηγήσεις εἶχεν ἐγείρει ἄλλοτε μεταξὺ τῶν διανοουμένων ἐν τῇ ξένῃ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ».

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους ἐξεδόθη σὲ κομμὸ τεύχος ἡ διάλεξις «Ἡ ἐπιστήμη περὶ ἠθικῆς» τοῦ γνωστοῦ ἱατροῦ καὶ συγγραφέως Ἄλ. Γεωργιάδου, ποὺ ὀργανώθη ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον τὴν 16-5-36 στὴν Πανεπιστημιακὴ Λέσχῃ. Μέχρι τοῦ 1941 τὸ βιβλίον αὐτὸ ἐσημείωσε 3 ἔκδοσεις καὶ ἐκυκλοφόρησε σὲ ἀρκετὰς χιλιάδας ἀντίτυπα μεταξὺ τῶν νέων. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1936 ἐκυκλοφόρησε ἐπίσης τὸ βιβλίον «Ἡ Ἀστρο-

νομία καὶ τὸ Ὄρησκευτικὸν συναίσθημα». Ἦταν τὸ περιεχόμενον διαλέξεως τοῦ καθηγητοῦ κ. Στ. Πλακίδου. Ἐσημείωσε καὶ αὐτὴ 2 ἐκδόσεις, μὲ 9.000 καὶ πλέον ἀντίτυπα.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1938 ἐξεδόθη τὸ βιβλίον «Λί παλαιοντολογικαὶ ἔρευναι καὶ ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου». Σὲ 68 σελίδες ἐξετάζεται τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ βάσει τῶν τελευταίων ἐπιστημονικῶν πορισμάτων τῆς παλαιοντολογίας καὶ βιολογίας. Τὸ κείμενον περιέχει καὶ 15 πίνακας σχετικὸς μὲ τὸ ἐξεταζόμενον πρόβλημα. Τὸ ἐπόμενο ἔτος ἐξεδόθη ἡ διὰ λέξιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Στ. Πλακίδου «Τὸ Ἄστρον τῆς Βηθλεέμ» πού ἐγινε εἰς τὴν αἴθουσα τῆς Νομικῆς Σχολῆς τὴν 18ην Λεκεμβρίου τοῦ 1938.

Ἔτσι τὸ δένδρον πὸν φύτεψε ὁ Α.Κ.Σ. μεγάλωνε, οἱ ρίζες του προχωροῦσαν βαθειὰ στὸ χῶμα, καὶ οἱ κλάδοι του φούντωναν, θέριευαν, σκέπαζαν τὸ φοιτητικὸν κόσμον τῆς χώρας μας... Ποιὸς μπορεῖ ν' ἀντισταθῆ στὸ φούντωμά του; Κι' ἄπλωνε τὸν ἴσκιον του, καὶ δρόσιζε μὲ τὴν σκιά του, τοὺς κουρασμένους στρατοκόπους πὸν ζητοῦσαν μέσα στὴν ἔρημον τὴν πνευματικὴν, τόπον ν' ἀνασάνουν, νὰ δροισιστοῦν, ν' ἀναπνεύσουν. Φυσοῦσε πιά ἄλλος ἀέρας ἀνάμεσα στὶς φοιτητικὰς μᾶζας.

Οἱ φοιτηταὶ δὲν καταπίνουν εὐκόλα, καὶ δὲν δέχονται ἀσυζητητῆ ὅτι τοὺς προσφέρουν μερικοὶ «ἐπιστήμονες». Ὁ τύπος παίρνει θέσιν γιὰ ζητήματα πὸν

σχετίζονται μὲ προβλήματα μεταφυσικά. Ἡ κοινὴ γνώμη ἐπηρεάζεται. Ἡ ἐφημερὶς «Ἐθνος» τῆς 26-4-37 σὲ ἄρθρο τῆς «ὁ προορισμὸς μας» ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ ἐξαιρετος δρᾶσις τοῦ Ἁκαδ. Κοιν. Συνδέσμου προεκάλεσε συζητήσεις ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων διὰ τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Θρησκείαν, μὲ τὴν Πίστην καὶ τὴν Ζωήν...».

Παράλληλα μὲ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ὁ Α.Κ.Σ. παρακολουθοῦσε καὶ τὰς χριστιανικὰς κινήσεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Ἐλάμβανε μέρος δι' ἀντιπροσώπου του σὲ παγκόσμια συνέδρια καὶ ἐξέθετε τὴν γνώμη τῆς χριστιανικῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» τῆς 6-3-37 πληροφοροῦμεθα τὰ ἐξῆς: «Ἀπὸ 1-7 παρελθόντος Ἰανουαρίου συνεκροτήθη ἐν Βερμινχάμη τῆς Ἀγγλίας παγκόσμιον συνέδριον τῆς «παγκοσμίου χριστιανικῆς φοιτητικῆς κινήσεως» (Student Christian Movement), εἰς ὃ προσκληθεῖς ἀντεπροσωπεύθη καὶ ὁ ἡμέτερος «Ἀκαδημαϊκὸς Κοινωνικὸς Σύνδεσμος».

Ἡ Ἐφημερὶς «Θάρρος» τῆς 2-5-37 ὡς ἐξῆς ἐσχολίαζε τὴν γενικὴν προσπάθειαν τοῦ Συνδέσμου. «Ὅταν νεοὶ σπουδασταί, πλήρεις ἱεροῦ νεανικοῦ καὶ ἐπαναστατικοῦ σφρίγους (ὄχι «γραϊδία», «ἄθρησκόληπτοι» καὶ «ὀπισθοδρομημένοι») ἤρπασαν οὕτω μετὰ ζήλου καὶ κρατοῦν ὑπερήφανοι σφικτὰ τὸ λάβαρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρὸ 2 χιλιετηρίδων ὑψώθη ἀπὸ τῆς πολίχνης Ναζαρέτ, διὰ νὰ βροντοφωνήσουν, «πεποιθότες»

εις τὸν συνάδελφον, νεανικὸν ἰδίᾳ, κόσμον, ὅτι «ἡ ἐπιπέδη», «τὸ φῶς», «ἡ ὁδὸς» καὶ ἡ «ἀλήθεια» εἶναι ὁ Χριστός... ὅταν τοιοῦτοτρόπως, ὅχι «ἀνεπιστήμονες», ἀλλὰ νέοι σπουδασταί, μέλλοντες ἡγέται, πολιτικοί, κοινωνικοὶ καὶ πνευματικοὶ τοῦ ἔθνους, πλούσιοι καὶ πρωτοπόροι, δρῶσι μετὰ πόνου ἀδελφικοῦ ἐρωτώμεθα, ὅσοι νέοι παροῦμε τὴν ἐξάλειψιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς καταπτώσεως τῆς ἀνθρωπότητος, μᾶς συγκινεῖ, καὶ ἐπιμέλειαν, ἢ προσπάθειαν αὐτῆ τῶν συναδέλφων νέων; Καὶ θὰ δοξάσωμεν τὸν Θεὸν διότι ὑπάρχουν καὶ νέοι, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν νὰ σκέπτονται χριστιανικῶς καὶ ἑλληνοπρεπῶς;...».

Ποῦ ἐστηρίχθη ὁμως τὸ σωματεῖον ὥστε νὰ παρουσιάσῃ μέσα σὲ ἕξι χρόνια μιὰ τόσο σημαντικὴ πρόοδος; Ἐστηρίχθη ἐπάνω σ' Ἐκεῖνον ὁ Ὅποιος ἔζησε ἐπὶ τῆς γῆς ὡς νέος καὶ ἔδρασεν ὡς νέος καὶ ἐκάλεσε κοντά του τοὺς νέους. Τὸ ἐγνώριζαν καλὰ οἱ χριστιανοὶ νέοι, ὅτι πλάϊ τους ἔχουν ἀρχηγὸ παντοδύναμο, ὁ ὅποιος τοὺς κατευθύνει καὶ προπορεύεται πάντοτε πρὸ τῶν ἀγῶνα τους. Μὲ τίς δικές τους δυνάμεις ποτὲ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιτύχουν ἓνα τέτοιο δύσκολο ἔργο. Ἐβαλαν θεμέλιον Ἐκεῖνον ποῦ εἶναι ὁ μοναδικὸς θεμέλιος. Γι' αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα ἄντεξε στὶς τόσες πλήμυρες καὶ καταιγίδες. «Τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τῆν πέτραν... ἢ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός».

Β'. ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ι. Στὸ πλευρὸ τοῦ πονεμένου λαοῦ.

Τὰ ξημερώματα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 ἡ εἰρηνικὴ ζωὴ σταματᾷ. Ἡ τρομερὰ λέξις πόλεμος ἀντηχεῖ στὰ πέρατα τῆς ἑλληνικῆς γῆς. « Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγών », ἀκούγεται ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Βασιλέως.

Στὸ ἱερὸ αὐτὸ προσκλητήριό οἱ ἔδωσαν τὸ «παρών». Τὰ περισσότερα μέλη τοῦ Α.Κ.Σ. φόρεσαν τὸ χακὶ καὶ ἔτρεξαν στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Μόραβα. Ὅσοι ἔμειναν στὰ μετόπισθεν ρίχτηκαν στὴ δουλειά. Μὲ τὶς ἐπιστολὰς καὶ τὰ ἔντυπα στήριζαν τοὺς στρατιῶτες μας καὶ τοὺς ἔδιναν κουράγιο. Ἐνῶ συγχρόνως μὲ τὰ μάλλινα ποῦ ἔπλεκαν οἱ φοιτήτριες ζέσταιναν τὸ κορμί τους. Καὶ τὰ Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα συχνὰ ἔβλεπαν τοὺς φοιτητὰς ν' ἀνακουφίζουν τὸν πόνο καὶ νὰ στηρίζουν τοὺς γενναίους μας τραυματίας, καὶ φοιτητριάς νὰ μένουν περισσό-

τερο στὸ πλευρό τους ὡς ἐθελόντριες ἀδελφές. Γενικῶς σὲ πολλὰ τμήματα τῆς «Προνοίας Στρατευομένων» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐργάσθηκαν τότε τὰ μέλη τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Συνδέσμου.

Ἔτσι προσέφεραν κι' αὐτὰ ὅτι τοὺς ἦταν δυνατό για τὴν Πατρίδα. Συνέβαλαν μὲ τὸ δικό τους τρόπο για νὰ γραφῆ τὸ ἔξοχο ἐκεῖνο ἔπος ποῦ ἔκανε τὴν Ἑλλάδα μας νὰ στέκεται ψηλὰ στὴ συνείδησι ὅλου τοῦ κόσμου.

* * *

Λίγους μῆνες ἀργότερα ἡ Γερμανικὴ μπόττα πατάει τὸ Ἑλληνικὸ χῶμα, καὶ ἡ Γερμανικὴ σημαία ἀντικαθιστᾶ τὴ Γαλανόλευκὴ στὸν ἱερό τῆς Ἀκροπόλεως βράχο. Ὅσοι ἔζησαν στὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς κατοχῆς, ἔχυσαν πολλὰ δάκρυα καὶ ἡ καρδιά τους ράγισε πολλές φορὲς για τὸ κακὸ ποῦ βρῆκε τὸ ἔθνος μας. Ἦταν χρόνια δύσκολα για ὅλους.

Καὶ για τὸν Α.Κ.Σ. καὶ τὴν φοιτητικὴ ἐργασία ἦσαν δύσκολα ἀλλὰ κι' εὐλογημένα. Τότε πολλὰ πράγματα ἐδοκιμάσθηκαν. Καὶ ἡ φοιτητικὴ ἐργασία τοῦ Συλλόγου σταμάτησε για λίγο. Ἦταν περίοδος ἀνασυγκροτήσεως καὶ βαθυτέρας ἀναθεμελιώσεως της ὥστε μὲ καινούργιες δυνάμεις καὶ μὲ πῶ δυνατό, βαθὺ καὶ συστηματικὸ πρόγραμμα νὰ μπῆ στὴ δουλειὰ ποῦ καοτεροῦσε καὶ νὰ ἐτοιμασθῆ καὶ για εὐρύτερη δρᾶσι ποῦ θὰ ἀνοιγόταν μπροστὰ της μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι. Ἔτσι πολλὰ ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ συνδέσμου ἀπετέλεσαν

τοὺς πυρήνας τῶν «Χριστιανικῶν Φοιτητικῶν Φροντιστηρίων» τῶν γνωστῶν τότε ὡς Χ.Φ.Φ.

Στὴν ἀρχὴν λειτούργησαν πέντε φροντιστήρια. Τὸ καθένα εἶχε τοὺς σκοποὺς του, κι' ἀπέβλεπε στὸν καταρτισμὸ τῶν μελῶν του καὶ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ στὴν κοινωνία γιὰ τὴν ἀνακούφισι τοῦ πόνου, μὲ ἐπισκέψεις σὲ ἀσθενεῖς φοιτητὰς, Νοσοκομεῖα κ.λ.π.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔδωσε πραγματικὰ πολλὰ στὰ μέλη του ἦταν τὸ «πέμπτο φροντιστήριο». Τὸ φροντιστήριο αὐτὸ ὑπῆρξε ἓνας ἀληθινὸς σταθμὸς γιὰ τὴ χριστιανικὴ κίνησι τῆς Ἑλλάδος. Ὅσοι παρηκολούθησαν τὶς ἐργασίαι του ἐχάραξαν τὴν νέα γραμμὴ καὶ ἔνοιωσαν τὸν νέο παλμὸ τῆς καινούργιας Ἑλλάδος κι' ἔγιναν ἀργότερα τὰ καθοδηγητικὰ στελέχη τῆς χριστιανικῆς φοιτητικῆς κινήσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ Χ.Φ.Φ. λειτούργησαν μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ὑπὸ τὴν καθοδήγησι εἰδικῶν ἐπιστημόνων, καὶ ἀθόρυβα ἔδιδαν ποικίλη μόρφωσι, κοσμοθεωριακὴ, ἀπολογητικὴ, κοινωνικὴ κ.λ.π. Λίγο ἀργότερα, λειτούργησαν φροντιστήρια κατὰ σχολάς: Τῆς Θεολογικῆς, τῆς Φιλοσοφικῆς, τῆς Ἱατρικῆς, τῆς Νομικῆς, τῆς Φυσικομαθηματικῆς, καθὼς καὶ τῆς Δημοσιογραφίας.

Τὸ «Καρότσι 14» ἦταν στὴν κατοχὴ γιὰ τὰ χριστιανικὰ νειᾶτα λιμάνι σωτηρίας. Μέσα στὴ φοβερὴ κοιλάδα τοῦ πόνου, τῆς δυστυχίας, τῆς πείνας, τοῦ μαυραγοριτισμοῦ, τῆς φτώχειας, ἡ αἴθουσα τοῦ «Ἄπ. Παύλου» ἦταν «δέξαμενὴ δυνάμεως». Ἐπρεπε νὰ ζή-

νη κανείς τὰ μαῦρα ἐκεῖνα χρόνια γιὰ νὰ καταλάβῃ τί θὰ πῆ σύναξις 500 φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν. Πόσες φορὲς δὲν ἔφαλλαν ὅλοι μαζί τὸ «Κύριε τῶν δυνάμεων» καὶ πόσες φορὲς δὲν ἐπανελάβαν μὲ ἀκλόνητη καὶ σταθερὴ πίστι : «καὶ ἦν ἄν βουλὴν βουλευσῆθε, διασκεδάσει Κύριος, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

Ἦταν χρόνια καταρτισμοῦ καὶ αὐτοκαλλιιεργείας τὰ χρόνια ἐκεῖνα, γιὰ ὅλα τὰ μέλη. Τὰ φροντιστήρια ἴλυναν ἓνα σωρὸ ἀπορίες, καὶ ἔδιδαν κατευθύνσεις σὲ βασικὰ θέματα. Συγχρόνως οἱ κύκλοι μελέτης Ἄγ. Γραφῆς ἔδιδαν συνθήματα ζωντανὰ καὶ ἐπίκαιρα, πὺ ἀτάθησαν σταθμοὶ γιὰ ὅλη ἐκεῖνη τὴν περίοδο. Πόση ἰώνωσι, θάρρος καὶ ὑπομονὴ σκόρπιζαν σ' ὅλους συνθήματα σὰν κι' αὐτά : «οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν», «Ἴδου τέθεικά σε εἰς φῶς ἔθνῶν τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», «οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον» κλπ.

Μέσα στὴ μωδιασμένη κι' ἀδύνατη ἀπὸ τὰ βάσανα κοινωνία οἱ φοιτηταὶ δούλευαν γιὰ κάτι τὸ ἀνώτερο, γιὰ κάτι τὸ πνευματικόν. Τὸ φῶς μπορεῖ νὰ τεθῆ ὑπὸ τὸν μῶδιον ; Ὁχι ! Πολὺ περισσότερον δὲν πρέπει νὰ σβύσῃ, οὔτε καὶ ν' ἀδυνατίσῃ σὲ τέτοιες περιπτώσεις, πὺ ἡ ἀνάγκη του εἶναι ἐπιτακτικώτερη. «Ἐὰν τὸ ἄλλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται ;» Ὁ πνευματικὸς κόσμος δὲν ἔπρεπε νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα, οὔτε οἱ πνευματικὲς ἀξίες νὰ χάσουν τὴ δύναμί τους, ἢ νὰ συσχηματισθοῦν μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς.

Τὴν πρωτοβουλία τῆς πνευματικῆς ἐξορμήσεως ἀνέλαβε τὸ περιοδικὸ «Ἀκτίνες» τὸ Πάσχα τοῦ 1943. Τὸ πασχαλινὸ-πανηγυρικὸ τεύχος του, ἔθιγε τὸ μεγάλο θέμα: «Τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα στὰ νεοελληνικὰ γράμματα». Γιὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ τεύχους αὐτοῦ τῶν «Ἀκτίνων» δούλεψαν κυρίως οἱ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριες τῶν Χ.Φ.Φ. Μὲ πόση ὄρεξι καὶ θάρρος ἔμπαιναν παντοῦ γιὰ νὰ σαλπίσουν τὸ χριστιανικὸ σάλπισμα, σὲ μορφωμένους προπαντός. Μὲ τὴν παρηρησία τους καὶ τὴν χριστιανικὴ τους ὁμολογία σπάζουν ἕνα σωρὸ προκαταλήψεις καὶ κλονίζουν τὶς στραβὲς ἀντιλήψεις τῶν «διαβασμένων» γιὰ τὸν Χριστιανισμό.

Νὰ τί γράφη τὸ βιβλίον «Οἱ νέοι στὸν πόνο καὶ στὴ δρᾶσι» γιὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ πασχαλινοῦ αὐτοῦ τεύχους. «Παρ' ὅλες τὶς μικροαντιδράσεις ἢ ὑποδοχὴ ἦταν ἐξαιρετικὴ. Ποιὸς φανταζόταν ὅτι ἡ πρώτη ἔκδοσις ἀπὸ 8000 ἀντίτυπα θὰ ἦταν ἀνεπαρκῆς καὶ θὰ χρειαζόταν δευτέρα καὶ τρίτη ἔκδοσις, πὺ ἐτριπλασίασαν τὸν ἀρχικὸ ἀριθμὸ; Ποιὸς φανταζόταν ὅτι δὲν θὰ ἔφθανε ἡ ἑβδομάς τοῦ Λαζάρου διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ τεύχους, ἀλλὰ θὰ ἔχρειαζόταν καὶ ὀλόκληρος ἡ ἑβδομάς τοῦ Πάσχα; Ὅτι θὰ ἐπωλοῦντο 1400 τεύχη στὰ Γυμνάσια, 4.200 στὰ ὑπουργεῖα, τράπεζες, γραφεῖα καὶ 1800 στὸ Πανεπιστήμιον μὲ τοὺς λίγους καὶ φτωχοὺς φοιτητὰς πὺ παρακολουθοῦσαν τότε; Ἀνάρπαστο ἔγινε παντοῦ τὸ ἐλπιδοφόρον τεύχος. Στὸ Πανεπιστήμιον ἀπετέλεσε τὸ ζήτημα τῆς ἡ-

μέρας και τῶν εβδομάδων γιά φοιτητάς και καθηγητάς σέ σημεῖο ἀπίστευτο».

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ στά χρόνια τῆς δυστυχίας πού οἱ φοιτηταί μας ἔκαναν τόσο ἐπίσημα και μέ τόση παρηρησία τήν παρουσία τους στήν κοινωνία. Καί στό Πανεπιστήμιο, δέν ἔμεινε ἔδρα ἀπό τήν ὀποία νά μὴν ἀκούστηκε ὁ «χριστιανικός λόγος ἀπό τὸ στόμα τῆς νέας γενεᾶς».

*Κουράγιο ἀδέρφια γιά τὸ τάμα
ποῦχοιμε κάμει στό Χριστό!
ὄλοι μὲ κέφι ἄς ἐργαστοῦμε
και μὲ χαρὰ ἄς ἀγωνιστοῦμε
γιά νά τὸ κάνουμε σωστό.*

Μὲ τήν κραυγὴ αὐτή, τὸ ξέσπασμα τῆς νεανικῆς ψυχῆς, οἱ φοιτηταί ξεκίνησαν γιά τήν ἐξόρμησι, και πάταξαν τὸν γερασμένο ὕλισμό, τόνισαν τήν ἀξία τῆς χριστιανικῆς πίστεως και παρουσίασαν ἀγνὲς και καθαρὲς τίς μεγάλες μορφὲς τῶν Χριστιανῶν ἐπιστημόνων, λογοτεχνῶν και διανοουμένων.

Δὲν πρέπει νά περάσουμε τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός χωρὶς ν' ἀκούσουμε τίς ἐντυπώσεις ἐκείνων πού τὸ ἔζησαν. Ἀπὸ τίς ἐκθέσεις πού ἔγραψαν μετὰ τήν «ἐξόρμησι» οἱ φοιτηταί και οἱ φοιτήτριες μεταφέρουμε δυὸ μόνο περικοπές. Δείχνουν ὄλο τὸν παλμό τῆς πνευματικῆς αὐτῆς μάχης, τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν μεγάλων ἐκείνων ἡμερῶν.

Ἔνας δευτεροετῆς τῆς Νομικῆς ἔγραφε μετὰ «τὴ

μάχη». «Δὲν μποροῦμε καλὰ-καλὰ ἀκόμη ν' ἀναλογο-
σθοῦμε τὸ μέγεθος τῆς νίκης ποὺ σημείωσε ὁ Χρι-
στιανισμὸς λίγες μέρες πρὶν, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς δια-
δόσεως τοῦ πανηγυρικοῦ τεύχους τῶν «Ἀκτίνων».
Ὅσο περνᾶνε οἱ μέρες, τόσο πρὸ πολὺ αἰσθανόμαστε
τὴ μεγάλη εὐεργεσία ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ Θεὸς διαλέγον-
τάς μας νὰ ἐκπροσωπήσουμε τὴν πίστι του σὲ μιὰ
τέτοια περίπτωσι».

Ἐνας σπουδαστὴς τοῦ Πολυτεχνείου ζωγραφίζει
ἀκόμα παρυστατικώτερα τὸ μεγάλο του αὐτὸ βίωμα.
«Εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ λάβω κι' ἐγὼ μέρος στὴ μάχη
τῶν «Ἀκτίνων». Μιὰ τέτοια χριστιανικὴ ἐξόρμησι
πρωτοφανῆς βέβαια στὰ χρονικὰ τῆς πνευματικῆς ζωῆς
τῶν τελευταίων χρόνων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴν ἄ-
φήσῃ ἐντυπώσεις. Καὶ κάτι περισσότερο ἀπὸ ἐντυ-
πώσεις: κεφάλαιο πνευματικὸ, ἐσωτερικὴ ἀνακαινίσι
καὶ ἀνασυγκρότησι τῶν πνευματικῶν μας δυνάμεων
ποὺ σιγῶκαιγαν μέσα μας».

Ταυτόχρονα ὅμως τὰ μέλη τῶν Φοιτητικῶν Φρον-
τιστηρίων ἦσαν καὶ οἱ νέοι ποὺ πονοῦσαν γιὰ τὴ θλί-
πι, ποὺ ἐπικρατοῦσε γύρω τους. Καὶ δούλευαν —
δούλευαν σκληρὰ — γιὰ νὰ σκορπίσουν χαρὰ, νὰ ἐπου-
λώσουν πληγές, νὰ παρηγορήσουν.

Ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ Θεσσαλονίκη, πρὸ παντὸς ἡ Θεσ-
σαλονίκη, ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσῃ τὰ συσσίτια τῆς χριστι-
ανικῆς κινήσεως, ποὺ ἔθρεψαν χιλιάδες Ἑλληνόπουλα.
Αὐτό, θὰ πῆτε—καὶ θᾶχετε ἀπόλυτα δίκαιο—δὲν ἦταν
κάτι τὸ πρωτοφανὲς στὴν κατοχὴ διότι πολλοὶ ἔκαμαν

μικτωνικὴν πρόνοιαν... Ἡ ἰδιοτυπία τῶν συσσιτίων αἰτητῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἦταν, ὅτι κοντὰ στὸ μαῦρο ψωμί προσφερόταν κι' ἓνα ἄλλο ψωμί: ὁ «ἄρτος τῆς ζωῆς». Οἱ φοιτηταὶ μ' ἀγάπη καὶ στοργὴ μαζὶ μὲ τὸ κριχτὸ πιάτο, ποὺ ἐτοίμαζαν γιὰ τὸ Ἑλληγόπουλο, τοῦ Μιδαῖν μὲ ὠραῖες ἱστορίες, τραγούδια, παιγνίδια καὶ μὴν ἀγνή χριστιανικὴ χαρὰ ποῦν τόσο ποθοῦσε. Ὁ συνδυασμὸς αὐτὸς ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς τροφοδοσίας ἦταν, ἀλήθεια, κάτι σπάνιο στὴν κατοχὴ καὶ μάστιχα στὴ συμπρωτεύουσα ὅπου τόσες ἀντεθνικὲς προαιγάνδες δροῦσαν ἐντατικά.

Ἄν ἦταν ὅμως μόνο τὰ συσσίτια. Ἡ δρᾶσις τῶν φοιτητῶν ἦταν ἀληθινὰ πολὺπλευρῆ τότε, ποὺ «ὄλα αἰσκιᾶζ' ἢ φοβέρα καὶ τὰ πλάκων' ἢ σκλαβιά». Τί νὰ πρωτοαναφέρουμε ὅμως ἐδῶ στὸ ἀπέριττο καὶ τόσο σύντομο αὐτὸ βιβλιαράκι; Τῆ «φοιτητικὴ ἐστία» ποὺ λειτουργοῦσε μὲ τὴν «ἀγία μερίδα» — τὸ ὑστέρημα τῶν πιστῶν —, ἢ τὴν «ἱματιοθήκη τοῦ φοιτητοῦ», ἢ τὸ «γραφεῖο εὐρέσεως ἐργασίας», ἢ τὴ «Λογία σιγαρέττων» μὲ τοὺς πλανοδίους μικροπωλητὰς-φοιτητὰς, ἢ τοὺς φοιτητὰς-«ἀχθοφόρους τῆς ἀγάπης», καὶ ἔσερναν τὸ καροτσάκι μὲ τὸ πληγούρι ὡς τίς πρὸ μακρονῆς φτωχογειτονιές; *

Ὡς αὐτὴ ἡ ἐργασία γινόταν ἤσυχρα καὶ τελείως ἄθροισμα, ὑπὸ τὴν καθοδήγησι κι' ἐμπνευσι πνευματι-

* Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ θὰ τὰ βρῆ ὅποιος θέλει στὸ βιβλίον «Οἱ νέοι στὸν πόνο καὶ στὴ δρᾶσι», ἔκδοσις <Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως> Ἀθῆναι 1946.

κῶν ἡγετῶν, πού ἐτόνιζαν τὰ καθήκοντα ἢ τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ πιστοῦ νέου στὰ χρόνια ἐκεῖνα. Σ' ἓνα ἀτομικὸ ἡμερολόγιο κάποιου νεαροῦ φοιτητοῦ, πού ἔζησε τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, διαβάζουμε τὰ ἑξῆς: «Στις 26-9-43 ἔγινε ὁμιλία μὲ θέμα «ὁ Σταυρός». Μεταξὺ ἄλλων ἐλέχθησαν καὶ τὰ παρακάτω: «Κάθε θυσία χωρὶς τὴν κατεύθυνσι τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι μωρία' ἐν ἀντιθέσει, ἢ κατευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔχει τὰ ἐγγεῖνα μιᾶς καρποφορίας». Ἐννοεῖται ὅτι σὲ εἰδικὲς συγκεντρώσεις ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴ μελέτη καὶ συζήτησι ἐλαμβάνοντο ἀποφάσεις γιὰ τὴ συνέχισι καὶ τὸν τρόπο συνεχίσεως τῆς εὐεργετικῆς αὐτῆς κοινωνικῆς δράσεως. Παράλληλα ἐγίνετο καὶ κριτικὴ ἐπάνω στὸν τρόπο διεξαγωγῆς της ἕως τὴν ὥρα ἐκείνη. Ἔτσι διαρκῶς τὸ ἔργο ἐβελτιώνετο καὶ μαζὶ του ἐβελτιώνετο καὶ ὁ χαρακτήρας τῶν νεαρῶν ἐργατῶν, πού ἐκαλλιεργοῦντο σὲ βάθος καὶ ἔτσι κατόρθωναν νὰ παρουσιάζουν καὶ ἐργασία ἀξιόλογη σ' ἔκτασι καὶ πλάτος.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1943 τὰ μέλη τῶν Χ.Φ.Φ. κυκλοφόρησαν τὸ «Μήνυμα» πού ἐξέδωσαν τὰ Συνεργαζόμενα Χριστιανικὰ Σωματεῖα ὁ «Ἀπόστολος Παῦλος», σὲ πολλὰς χιλιάδες ἀντίτυπα. Μόνον 80.000 κυκλοφόρησαν μιὰ μέρα στὴν Ἀθήνα καὶ στὸν Πειραιᾶ. Τὸ «Μήνυμα» πού εἶχε γιὰ κεντρικὴ ἰδέα ὅτι «δὲν θὰ δοῦμε καλύτερες μέρες, ἂν δὲν γυρίσουμε στὸν Χριστό», ξύπνησε πολλοὺς βασανισμένους Ἕλληνας, μίλησε στὴν καρδιά τους καὶ τοὺς ἔδωσε θάρρος καὶ τόνωσι.

II. 1944 — 'Απελευθέρωσις.

Ὁ νέος χρόνος 1944 ἐρχόταν πιὸ ἀπειλητικός. Κα-
νείς δὲν ἤξερε πόσο θὰ κρατοῦσαν ἀκόμη τὰ βιάσανα
καὶ ἡ σκλαβιά. «Ἔργασία εἰς βάθος» ἦταν τὸ σύνθη-
μα τῶν Χ.Φ.Φ. γιὰ τὸ ἔτος 1944. Τὸ σύνθημα ὁμως
αὐτὸ δὲν ἀπέκλειε καὶ τὴν ἐργασία σὲ πλάτος, ὅταν οἱ
περιστάσεις τὸ ἐπέβαλλαν. Ἐξ ἄλλου τὸ «Μήνυμα»
τοῦ 1943 ἔπρεπε νὰ ἔχη τὴ συνέχειά του. Ὁ λαὸς τῶν
Ἀθηναίων, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων εἶχε αἰ-
σθανθῆ τοὺς Χριστιανούς νέους. Τώρα, μὲ τὸν ἐρχο-
μὸ τοῦ 1944, ἔπρεπε νὰ τοὺς αἰσθανθῆ ἀκόμη περισ-
σότερο.

Τὰ «Κάλανδα» τῆς Πρωτοχρονιᾶς τοῦ 1944 ἦταν
κάτι τὸ πολὺ τολμηρὸ γιὰ τότε, κάτι ποὺ ἔκαμε πολ-
λοὺς νὰ δακρύσουν, καὶ νὰ καμαρώσουν τοὺς φοι-
τητάς.

*«Νὰ σβυστοῦνε ὄλ' οἱ πόνοι
τὸ δάκρυ μας, ἡ λύπη, ὁ στεναγμός».*

*«Κι' ὁ χρόνος ὁ καινούργιος θὰ μᾶς βγάλῃ
στῆς δόξας τὴν δλόφωτη κορφή».*

Τὸ 1944 ὁμως, εἶναι καὶ χρόνος χαρῆς, χρόνος ποὺ
ἰδωσε ἀνάσα στὴν Ἑλλάδα μας. Ἡ πολυπόθητη ἡμέ-
ρα τῆς ἀπελευθερώσεως ἔφθασε. Ἡ πατριδα μας ἀνέ-
γειε καὶ πάλι τὸν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας.

12 Ὀκτωβρίου 1944. Σταθμός στην ιστορία τῆς Πατρίδος ως. Ὁ ἀγέρωχος στρατός τοῦ Γ' Ράιχ, χωρίς νά τόν κυνηγή κανεῖς, ἐγκαταλείπει ντροπιασμένος τήν Ἑλλάδα μας. Ἡ κυανόλευκη κυματίζει τώρα ἐπιβλητικά πάνω στόν ἱερὸ βράχο τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ λαός, ὁ ταλαιπωρημένος αὐτὸς λαός, ξεχύνεται καὶ κατακλύζει τοὺς δρόμους, φωνάζει, τραγουδάει, χαίρεται.

12 μεσημέρι. Τὸ «Καρύτση 14» κοντεύει νά πέση. Δὲν ἀντέχει στὸ βάρος τοῦ πλήθους. Κοσμοπλήμμουρα. Ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριες, λαὸς πολὺς. Ὅλοι τους δοξολογοῦν τὸν Θεόν, καὶ οἱ νέοι φοιτηταὶ ψάλλουν τὰ «ἐπινίκια». Ἀκούγεται τότε, καὶ... τὸ πρῶτο χειροκρότημα, ὕστερα ἀπὸ τὴν κατοχή. Καὶ σὲ λίγο τὰ νειᾶτα βγαίνουν καὶ σκορπίζονται σ' ὅλη τὴν πόλι, τραγουδοῦν, μεταδίδουν ἐνθουσιασμό. Τραγουδοῦν τὰ «τραγούδια τῆς λευτεριᾶς». Κάθε βράδῳ σ' ὅλα τὰ κεντρικὰ μέρη τῆς πρωτευούσης σκορπίζουν τὰ χαρούμενα μηνύματά τους μέσα στὴ γιορτινὴ ἀτμόσφαιρα.

Κι' οἱ ψυχῆς μουδιασμένες ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς κατοχῆς, ξυπνοῦσαν, σκιροῦσαν στὸ ἄκουσμα τοῦ ἐγεροτηρίου σαλπίσματος.

«Στὸ Χριστὸ οἶς καλοῦμε
ἢ καινούργια γενιά !

.
νέο κόσμο νὰ ἴδοῦμε
ὑψωμὸ τῆς φυλῆς»

III. Ὁ Δεκέμβριος τοῦ 1944.

Κι' ἐνῶ νομίζαμε ὅτι τὰ δεινὰ τέλειωσαν πιά γιὰ τὴν Πατρίδα μας, καὶ θ' ἄρχιζε μιὰ χαρούμενη, ἡσυχία, κι' εἰρηνικὴ ζωὴ, ἔφθανε ὁ Δεκέμβριος κρύος καὶ ματωμένος.

Ὁ Δεκέμβριος τοῦ 1944 εἶναι μιὰ μαύρη καὶ κόκκινη σελίδα στὴν ἔνδοξη ἑλληνικὴ ἱστορία. Οἱ ἄνθρωποι, πού μέχρι ἐκείνη τὴν ὥρα προσπαθοῦσαν κατὰ νὰ κρύβουν ἀπὸ τὸν πονηρὸ θησαυρὸ τῆς ψυχῆς τους, παρουσιάσθησαν τότε δλότελα ἀκάλυπτοι. Ἐφάνηκαν οἱ γεμᾶτοι μῖσος καὶ μανία πού σκοπό τους καὶ χαρὰ τους εἶχαν νὰ σφάξουν, νὰ γκρεμίσουν, νὰ χύνουν αἷμα ἀθῶο, ἀκόμη καὶ παιδικό. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξεχάσῃ τὸν ἀπαίσιον Δεκέμβριον τοῦ 1944; Ὅλοι κλείστηκαν στὰ σπίτια τους καὶ περίμεναν τὸ ἀποτέλεσμα. Ἐξω πολυβόλα, ὄλμοι, ὄπλα Ἴταλικά, Γερμανικά, κάθε τύπου καὶ προελεύσεως σπóρπιζαν τὸν θάνατον. Σπίτια ἀνετινάσσονταν στὸν ἀέρα, καὶ ἄλλα παρεδίνονταν στὶς φλόγες.

Ποῦ εἶναι ὁ πιστὸς φοιτητής; Δρᾶ ὅπου μπορεῖ. Στὰ οὐθλιασμάτα τὰ δαιμονικά τοῦ μίσους ἀπαντᾷ μετὴν ἀγάπῃ. Ξέρει καλά πὼς τὸ Ἔθνος πρέπει νὰ τονωθῇ πνευματικά, γιὰτὶ ἔπαθε μιὰ πνευματικὴ ἀβιταμίνωσι. Ὅσο καιρὸ κρατοῦσε τὸ κίνημα, δὲν μπορούσε βέβαια νὰ γίνῃ καμμιά συνάντησι. Γι' αὐτὸ ὠρίσθη νὰ γίνεταὶ μελέτη ἀγίας Γραφῆς ἀπὸ ὅλους στὶς 12.30' καὶ 6 μ.μ. κάθε μέρα. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο

ἐγίνετο ἡ πνευματικὴ διπλὴ καθημερινὴ συνάντησι. Χρησιμοποιοῦσαν κι' αὐτοὶ τὸν ἀσύρματο τῆς προσευχῆς γιὰ νὰ ἐνισχυθοῦν ἀπὸ τὸν ἀρχηγό τους, τὸν Κύριο, καὶ νὰ πάρουν κατευθύνσεις γιὰ τὴν ἐργασία τους. Οἱ προσευχῆς ὄλων ἀνέβαιναν σὰν θυμίαμα στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ, πὺν κυβερνᾷ τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Στὸ κτίριο τοῦ «'Αποστόλου Παύλου» εἶχαν μείνει, ἢ καλύτερα εἶχαν ἀποκλεισθῆ μερικοὶ φοιτηταὶ πρόσφυγες.

Χριστούγεννα τοῦ 1944. Ἡ ἡμέρα πὺν ὁ Κύριος κατέβηκε στὴν γῆ καὶ ἔφερε στὸν κόσμον τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην. Μά... ἀλλοίμονο! ἔξω βασιλεύει τὸ μῖσος, ὁ πόλεμος! Κ' ὅλα αὐτὰ γιὰτὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας δὲν τὸν ἐδέχθησαν, ὡς Σωτῆρα, βασιλῆα οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὡς τὴν πηγὴ τῆς εἰρήνης. Ἐλάτρευσαν τὴν «κτίσιν παρὰ τὸν κτίσαντα». Καὶ τοῦ ἐφώναξαν: Ἐπόστα ἀφ' ἡμῶν, ὁδοὺς σου εἰδέναι οὐ βουλόμεθα.

Στὶς 12.30', μαζεύτηκαν στὸ κτίριο μερικοὶ φοιτηταί, φοιτήτριαι καὶ ἐπιστήμονες. Ἦλθαν νὰ γιορτάσουν τὰ Χριστούγεννα! «Οἱ Χριστιανοί, μέσα στὴ γενικὴ θλίψι, εἶναι οἱ μόνοι πὺν ἔχουν χαρὰ», τοὺς εἶπε τότε κάποιος μεγαλύτερος. Τί κι' ἂν θλίβωνται; Ἐχουν «πηγὴν ἀκένωτων» χαρᾶς καὶ ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς καταβάλλῃ ἡ θλίψι. Μεταξὺ τους εἶχαν τὸν Κύριο. Ἐψαλλαν ὄλοι χαμηλὰ τὸ «Λόξα Θεῷ» ἐνῶ οἱ ὄλμοι κτυποῦσαν ἀδιάκοπα. «Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον...».

Οἱ ἄλλοι πολεμοῦσαν μὲ ὄπλα ὕλικά γιὰ νὰ καταστρέψουν. Αὐτοὶ χρησιμοποιοῦσαν ὄπλα πνευματικά γιὰ νὰ ἀνοικοδομήσουν, νὰ στηρίξουν, νὰ παρηγορήσουν. Σκόρπιζαν ἐκεῖνοι μὲ τὸ ἀπαίσιο «χωνὶ» τὰ παραπλανητικὰ συνθήματα τοῦ «ἰνστρούχτορα», δακτυλογραφοῦσαν οἱ δικοὶ μας τὰ μηνύματα τῆς ἀγάπης· καὶ τὰ σκόρπιζαν στοὺς στρατιῶτες μας πὺν πολεμοῦσαν νὰ κρατήσουν λίγο χῶμα σὲ χέρια ἑλληνικά. Νὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ συνθήματα πὺν ἐκκυκλοφόρησαν τότε οἱ φοιτηταί.

— «Νὰ ὑπομένωμεν, διότι τὰ ὀδυνηρὰ γεγονότα ἀπεργάζονται τὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας.

— Τώρα εἶναι εὐκαιρία νὰ δείξουμε ἐὰν πιστεύουμε ἢ ὄχι.

— Ἐμεῖς νὰ μείνουμε πιστοὶ μέχρι τέλους καὶ ὁ Θεὸς θὰ δείξῃ θαύματα.

— Οἱ Χριστιανοὶ δίδουμε τώρα ἐξετάσεις στὴν πίστι, στὴν ὑπομονὴ καὶ στὴν ἔμπρακτὴ ἀγάπη.

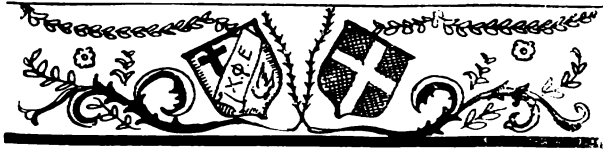
— Ἀρχετὰ πολιτικολογοῦν οἱ ἄλλοι, ἄς γίνουμε ἀφορμὴ νὰ βλέπῃ ὁ κόσμος τὰ γεγονότα καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψιν τῆς αἰωνιότητος».

Ἐπίσης τὸ Χριστουγεννιάτικο δακτυλογραφημένο μῆνυμα, τοιχοκολλήθηκε στοὺς τοίχους τῆς ἐλευθέρης Ἀθήνας — τῆς ἐλευθέρης Ἑλλάδος καλύτερα — καὶ δόθηκε σὲ πολλὰ σπίτια. Ἔδιδε δύναμιν καὶ θάρρος καὶ κατέληγε μὲ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Θὰ εἶναι τὰ πιὸ εὐτυχημένα Χριστούγεννα πὺν ἐζήσαμε ἔως τώρα. Καὶ ἡ Πρωτοχρονιά μας μὲ τὶς καλύτερες ἐλπίδες».

6. 1. 45. Πανηγυρίζει ἡ Ἀθήνα. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἡττημένο τώρα ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴν Πρωτεύουσα, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε. Ὁ Θεὸς ἔβαλε τὸ χέρι του. Ὁ βραχνᾶς, ὁ φοβερὸς τύραννος, ἀποτραβιέται ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ περίχωρα· ἔχασε τὸ παιγνίδι του.

Σὲ μιὰ συνάντησι πὺ ἐγινε στὸ «Καρύτση 14» τὴν ἡμέρα ἐκείνη, θυμῆθηκα ὅλοι τὰ λόγια τοῦ Ψαλμοδοῦ: «Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν». Ἀπὸ ἓναν ὁμιλητὴν πὺ εἶπε μερικὰ λόγια στοὺς φοιτητὰς, ἐτονίσθη πὺς «τὰ δένδρα πὺ δέρνονται ἀπὸ τὸν ἀέρα ἀπλώνουν περισσότερο τὶς ρίζες τους», «ὁ σίδηρος ὅσο σφυρηλατεῖται τόσο καλύτερος γίνεται». Ἐτονίσθη ἀκόμη ὅτι οἱ νέοι «πρέπει νὰ δώσουν στὴ χώρα μας μυαλά, ἰσορροπία, δυνατότητα νὰ βλέπη. Καὶ γιὰ νὰ γίνη τοῦτο χρειάζεται προσευχή...»· ὅλοι τότε γονάτισαν καὶ προσευχήθηκαν· μὲ ὅλη τους τὴν ψυχὴ γιὰ τὴν πραγμάτωσι ὅλων αὐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε κυκλοφορήσει καὶ τὸ πρωτοχρονιάτικο μήνυμα τοῦ περιοδικοῦ «Ἀκτίνες», πὺ συμπλήρωσε τὴν ἐργασία τῶν προηγουμένων συνθημάτων καὶ μηνυμάτων καὶ πὺ διαδόθηκε ἀπὸ τοὺς νέους μας σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Πατρίδος μας.

Γ'. ΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

Ι. Στις ἐπάλξεις.

Τὸ 1945 εἶναι σταθμὸς πολὺ βασικὸς γιὰ τὸ νεο-χριστιανικὸ φοιτητικὸ κίνημα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἔλευ-
θερία πὸν ἦρθε νὰ γεμίση τὶς καρδιὰς ὄλων μὲ αἰσιο-
δοξία γιὰ τὸ μέλλον, τίποτα δὲν ἐμποδίζει στὸ νὰ θε-
μελιωθῇ ἡ «Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωσις». Τὰ
Χ.Φ.Φ. μετὰ τὴν τόσο ἐπιτυχῆ τους ἐργασία, ὑποχω-
ροῦν γιὰ νὰ παραχωρήσουν τὴ θέσι τους στὴ Χ.Φ.Ε.
πὸν βγαίνει μέσα ἀπὸ τὴ δοκιμασία τῶν καιρῶν, φω-
τεινὴ, μητέρα ἐλπίδων καὶ ὑποσχέσεων. Στις 22 Ἀ-
πριλίου 1945, ἡμέρα Κυριακὴ γίνεται ἡ πρώτη γενι-
κὴ συγκέντρωσις τῶν φοιτητῶν στὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ
Καρύτση 14. Διευθύνεται ἀπὸ τὸν Α' Γραμματέα τῆς
Χ.Φ.Ε. σπουδαστὴ τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου. Μετὰ
ἓνα χρόνον ἰδρύεται τὸ παράρτημα τῆς Χ.Φ.Ε. Θεσσα-
λονίκης καὶ τὸ 1947 ἰδρύεται τὸ παράρτημα τῆς Χ.Φ.Ε.
Πατρῶν.

Ἡ θερινὴ ἐργασία τοῦ 1945 εἶχε κυρίως σκοπὸ ἰ-

εραποστολικό. Οί κατασκηνώσεις ἀπὸ τὸ 1943 «χάλκευαν» τὴν ἐνότητα μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ ἔδιναν πλούσιες πνευματικὲς εὐκαιρίες. Ἦσαν βασικοὶ σταθμοὶ πνευματικῆς ἀνανεώσεως. Μὰ οἱ κατασκηνώσεις, δὲν εἶναι κάτι ποὺ μπορεῖ νὰ ἐξετασθῇ ἐδῶ. Ἀποτελοῦν μιὰ μεγάλη πλευρὰ τῆς ζωῆς τῶν Χ.Φ.Φ. καὶ τῆς σημερινῆς Χ.Φ.Ε. ποὺ θάρρεπε κάποτε νὰ ἐξετασθῇ χωριστά.

Ἔτσι λοιπὸν καὶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1945 οἱ κατασκηνώσεις τῆς Χ.Φ.Ε. ἐκτὸς τῆς σωματικῆς ἀναπαύσεως καὶ ἐνισχύσεως, μάλιστα ἔπειτα ἀπὸ τύσην ἐξάντλησιν λόγῳ τοῦ μακροῦ ὑποσιτισμοῦ, ἔχουν καὶ ἄλλον σκοπὸν. Ἀφ' ἐνὸς ἐκπαιδευτικόν, καὶ ἀφ' ἐτέρου ἱεραποστολικόν. Ἐὰν περὶ τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὶς τόσες καὶ τόσες κατασκηνώσεις, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε σχεδὸν ὅλη ἡ Ἀττικοβοιωτία, βούιζαν ἀπὸ τὸ χαρούμενον μῆνυμα, ποὺ σκορποῦσαν τὰ γεμᾶτα παλμὸ καὶ δύναμι χριστιανικὰ νειᾶτα. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν κατασκήνωσιν τοῦ 1945 πῆραν μέρος καὶ ἀντιπρόσωποι ἐπαρχιῶν.

Τὸ βάπτισμα τῆς ἱεραποστολῆς τὸ πῆραν οἱ κατασκηνωταὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἐπαρχιωταὶ στὴν ἱεραποστολική τους ἡμερησίᾳ ἐκδρομῇ τῆς Πεντελης. Καὶ ἀπὸ τότε κανεὶς δὲν τοὺς κρατοῦσε. Ὅλο δούλευαν γιὰ νὰ φτιαξοῦν τ' αὔριο καλύτερο ἀπ' τὸ χτές. Παντοῦ γίνονται δεκτοὶ μ' ἐνθουσιασμὸ κι' ὄλοι τοὺς ἔδιδαν μιὰ εὐχὴ «νά... κατακτήσουν πνευματικὰ τὴν Ἑλλάδα».

28 Ὀκτωβρίου 1945, 6 μ.μ. Εἶναι ἡ πρώτη ἐπέ-
τειος — μετὰ τὴν κατοχὴ καὶ τὸ κίνημα — τῆς ἡμέρας,
πὺ ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μας τὸ μεγάλο
«ΟΧΙ». Τὰ φοιτητικὰ νειᾶτα, καμαρωτά, μὲ τὰ μέ-
τωπα ψηλά, σὲ παράταξι κατὰ ἐπτάδες ξεκινοῦν γιὰ
τὴ βραδυνὴ παρέλασι. Περισσότεροι ἀπὸ 400! Στὴν
πλατεῖα «Ὁμονοίας» τραγουδοῦν τὰ τραγούδια τῆς
λευτεριᾶς, τὸν ὕμνο τῆς Χ.Φ.Ε., πατριωτικὰ τραγού-
δια, καὶ στὸ τέλος τὸν Ἑθνικὸ Ὑμνο. Στὴν ἐπιστρο-
φὴ ἀπὸ τὴν ὁδὸ Σταδίου, ἡ παρέλασις σταματᾷ στὸ
ἄγαλμα τοῦ Κολοκοτρώνη, καὶ οἱ φοιτηταὶ ἀρχίζουν
ἑλληνικοὺς χορούς. Ὁ γέρος τοῦ Μωρηᾶ καθάλλα στ'
ἄλογο λὲς καὶ τοὺς καμαρώνει. Ποιὸς ξέρει τί θᾶλεγε
ἂν ζοῦσε ἀκόμη. Πάντως θὰ βροντοφωνοῦσε μὲ τὴ
βαρεῖα φωνή του «Μπράβο, λεβέντες μου. Μὲ τέτοιους
νέους ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει». Κι' ὁ κόσμος
πὺ παρακολουθοῦσε λίγο πὺ δὲν ἔκλαιγε ἀπὸ τὴ συγ-
κίνησί του. Χειροκροτήματα, φωνές, ζητωκραυγές. Οἱ
φοιτηταὶ ἔγιναν τὴν ἡμέρα ἐκείνη οἱ «λαμπαδηφόροι».

Ὁ στρατὸς τοῦ Χριστοῦ πνκνώνει. Τὸ «Καρύτση
14» ὅσο πάει καὶ γεμίζει. Οἱ ὑποχρεώσεις τῶν μελῶν
αὐξάνουν. Καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τῆς Πατρίδος γίνονται
συνεχῶς ἐπιτακτικώτερες. Ἡ Ἑλλάδα μας, περιμένει
τόνωσι. Οἱ καρδιὲς διψασμένες ρουφοῦν μὲ ἀπληστία
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ εἶναι διαπίστωσις ὄλων.

Τὸ 1946 δὲν πρέπει νὰ περάσῃ χωρὶς νὰ γίνη κά-
τι τὸ σπουδαῖο. Στὸν «Ἄπ. Παῦλο», κάτι ψιθυρίζε-
ται... Τί θὰ γίνη; Καὶ τὸ σύνθημα δὲν ἄργησε νὰ δο-

θῆ. « Ἱεραποστολή στήν Ὑπαιθρο ». Τότε ἔγινε κάτι τὸ πρωτάκουστο γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Νέοι καὶ νέες, ἐπιστήμονες, ἀλλὰ πρὸ παντὸς φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριες, ἐτοιμάζονται πυρετωδῶς. Δηλώνουν ὅλοι συμμετοχὴ στὴν Ἱεραποστολή. Ἡ λέξις ἀποδίδει πλήρως τὸ νόημα. Ἀπὸ Ἱεραποστολή, ἐσωτερικὴ Ἱεραποστολή, ἔχει ἀνάγκη ἡ πατρίδα μας. Τὰ ἐρεῖπια τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς δὲν εἶναι μόνον ὕλικά. Εἶναι πρὸ παντὸς πνευματικά.

Στὸ προσκλητήριο αὐτὸ τῆς Πατρίδος μας δηλώνουν ὅλοι μὲ χαρά. Ἀφίνουν μαθήματα, καὶ ἔξετάσεις ἀκόμη. Τοὺς ἐτονίσθη ὅτι θὰ ἔχουν δυσκολίες. « Πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψει σας — τοὺς εἶπε στὴ γενικὴ συγκέντρωσι ἓνας μεγαλύτερός τους — ὅτι εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ διανυκτερεύσετε στὸ Ὑπαιθρο, νὰ κοιμηθῆτε μέσα σὲ ἀλώνια ἢ σὲ καμμιὰ ἀποθήκη, μὲ συντροφιά τοὺς ποντικούς... ἢ μπορεῖ νὰ μείνετε νηστικοί... ». Μὰ οἱ νέοι εἶχαν πᾶρει πιά τὴν ἀπόφασιν, « ὅλα γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ ».

Καὶ ξεκίνησαν... Ἀπὸ τὴν Κρήτη ὡς τὸν Ἔβρο ἀντήχησε τὸ χαρμόσυνο χριστιανικὸ μήνυμα. Ὅλοι τοὺς δέχονται, — αἱ κατὰ τόπους ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαί, αἱ κρατικαί, αἱ δημοτικαὶ — τοὺς ἀκοῦν μὲ προσοχή, θαυμάζουν τὴν πίστι τους, τὴν αὐτοθυσίαν τους. Πιερσιότερη ἐντύπωσι κάνουν οἱ φοιτήτριες πού ἐργάστηκαν μὲ παραδειγματικὴ ἀφοσίωσι. « Ἀλήθεια, ἔχετε γονεῖς κι' ἀδελφία ; Καὶ σᾶς ἄφησαν νὰ ῥθῆτε τόσο μακριὰ χωρὶς νὰ ἔχετε κανένα συμφέρον ! Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτο ».

Ήταν ένα πνευματικό ξεκούρασμα για τὸν πολεμιστὴν λαό μας ἡ ἐργασία ποὺ ἔγινε. Πέρασε χρόνους δύστυχους. Εἶδε τὴν κακία καὶ τὸ μῖσος νὰ βασιλεύη καὶ παρ' ὀλίγο νὰ κλονισθῆ. Ὁ πόνος πλημμύριζε τὶς καρδιὰς ὄλων. Μὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐργασία αὐτὴ ἀκούστηκαν πολλὰς φορὰς λόγια σὰν κι' αὐτά: «Μᾶς ἀλαφρώσατε τὸν πόνο τῆς καρδιάς μας». Κι' ὅταν οἱ διάφοροι «διαφωτιστὲς» προσπαθοῦσαν νὰ ἀπομακρύνουν τὸν λαὸ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀλήθεια λέγοντας «μὴν τ' ἀκοῦτε αὐτὰ τὰ φοιτητοῦδια! Αὐτὰ ποὺ σᾶς λένε εἶναι ψέματα», τοὺς ἀπαντοῦσαν: «Φύγετε γογγύοντες γιὰ νὰ γλυτώσετε τὸ ξύλο· ἀρκετὰ ἐκμεταλλευθήκατε τὴν ἄγνοιάν μας. Τώρα πιά σᾶς μάθαμε. Ἄνοιξαν τὰ μάτια μας κι' εἶδαμε ποῦ βρισκεται ἡ ἀλήθεια».

Μόνον τότε ἔγιναν 3.000 ὀμιλίες ἀπὸ φοιτητὰς καὶ φοιτητριάς καὶ μερικὸς νεαροὺς ἐπιστήμονας, σὲ 700 περίπου πόλεις καὶ χωριὰ τῆς Πατρίδος μας· Κατηχητικὰ Σχολεῖα, ὀμάδες νέων ποὺ συνδέονταν κατόπιν μὲ τὸ «Γραφεῖον Ἐπαρχίας» τῆς Χ.Φ.Ε., καὶ διὰδοσις ἐντύπου πλαισίωσαν τὴν ἐργασία αὐτή.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1946 κυκλοφόρησε ἡ «Δ ι α - κ ἠ ρ ο υ ξ ι ζ» τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐπιστημόνων καὶ ἡ συνημμένη Δῆλωση τῶν κορυφαίων Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων, Λογοτεχνῶν καὶ Καλλιτεχνῶν. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀπηυθύνετο σὲ «κάθε Ἑλληνα». Ήταν τὸ βιβλίο ποὺ ἔτυχε μεγάλης ὑποδοχῆς τόσο στὸ ἐσωτερικό, ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικό. Στὴ διάδοσί του, προ-

τοστάτησαν οί φοιτηταί και αί φοιτήτριαι. Μισή
ὄρεξι τὸ διέδωσαν στὰ δύο Πανεπιστήμια, σιω-
τατες Σχολές μας, σὲ ὅλες τὶς Παιδαγωγικὰς ἡ-
μίεις! Οἱ κομμουνισταὶ ὠμολόγησαν ὅτι ἡ ἴαα
αὐτὴ τοὺς βρῆκε ἀπροετοίμαστους. Ὁ ἴδιος ἐα-
ριαδῆς, Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. σὲ σιιο
τῶν στελεχῶν τοῦ κόμματος πού ἔγινε τότε σιτέ-
τειο τοῦ θανάτου τοῦ Λένιν, εἶπε πὼς ἡ ἐργασίη
τοὺς κατέλαβε «ὅπως τὶς μωρὲς παρθένους! Ἡ
«Διακήρυξις» ἦταν ἓνα γερὸ κτύπημα σιτὸν ὕλιαι
σ' ἐκείνους φυσικὰ πὸν τάχθησαν νὰ εἶναι ὁ σὸς
τοῦ ὕλισμοῦ και τῆς ἀθεΐας.

Ἀπὸ τὸ 1946 και κυρίως τὸ 1947 ἀρχίζει ὁ ω-
ριτοπόλεμος, ἡ ἐπιβουλή ὠρισμένων ξενοδούλαι
ξενοκινήτων κατὰ τῆς ἐθνικῆς ὕποστάσεως τιῶ-
θνους μας. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀρχίζει τώρα τὸν πόλεμο-
ρις καμουφλαρίσματα και καλεῖ μὲ τὴ διαφώτιαι,
τὴν ψεύτικη και πονηρὴ διαφώτισι, τὸν λαὸ νὰ ἀ-
κολουθήση. Ἐργάζεται μὲ πολλὴ σατανικότητα
σιμοποιώντας κάθε μέσο γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ-
ποῦ του.

Ἀλλὰ και ἡ παράταξις τῆς Ἀληθείας ἐργασι
συγχρόνως ἐντατικά. Ἡ «Δήλωσις» τῶν Ἑλλῶν
Ἐπιστημόνων, Λογοτεχνῶν και Καλλιτεχνῶν, ποῖε-
βάστηξε ἀπὸ πάρα πολλοὺς μορφωμένους τῆς με
μας και ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν φοιτητικὴ νεολαία, ε
ὡς συνέχεια τὸ πανηγυρικὸ τεῦχος τῶν «Ἀκτίνων»
Ἰανουαρίου 1948 μὲ τὶς γνῶμες τῶν ξένων κορυφῶν

Ἐπιστημόνων καὶ τὶς ἰδικές τους δηλώσεις γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἐξήταζε ἡ «Διακήρυξις». Τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως ἐργάστηκαν καὶ τότε μὲ πολλὴ ἐπιτυχία γιὰ τὴ διάδοσι αὐτοῦ τοῦ τεύχους στὰ Πανεπιστήμια, στὶς Ἀνώτατες Σχολές, στὰ Νοσοκομεία κλπ.

Τὸ 1949 εἶναι τὸ δυσκολώτερο ἔτος ποὺ πέρασε ἡ Πατρίδα μας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ συμμοριτοπολέμου. Τὸ παιδομάζωμα εἶχε κάνει πολλὰς οἰκογένειες νὰ ντυθοῦν στὰ μαῦρα, καὶ πολλὰς μητέρες νὰ μένουν ἀπαρηγόρητες γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοὺς ἔγινε. Καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰ οἱ σφαγὲς τοῦ Κ.Κ.Ε., οἱ ἐκτελέσεις ἀμάχου πληθυσμοῦ, οἱ ἐμπρησμοί, οἱ σταυρώσεις ἱερέων, ἔκαναν τὴν ἀτμόσφαιρα νὰ γίνεαι ὀλοένα καὶ πιὸ βαρεία. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἶχε σημειώσει πολλὰς νίκες, μὰ μέχρι τότε τοῦλάχιστον ἐφαίνετο πὼς τὸ τίμιον αἷμα ποὺ χύθηκε καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ χύνεται, ἐπλήγαινε χαμένο.

Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1949 μέχρι τὸν Σεπτέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ Σύλλογος «Τὸ Ἑλληνικὸν Φῶς», διωργάνωσε ἑξάμηνον πρόγραμμα ἐργασίας, καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἔγινε συμπαραστάτης εἰς τὸν Ἑθνικὸν ἀγῶνα. Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔφερε αὐτὴ ἡ προσπάθεια μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἰδῇ στὴν ἐκθεσι πεπραγμένων τοῦ Ἑλληνικοῦ Φωτὸς «εἰς τὴν πνευματικὴν συμπαραστάσιν τοῦ Ἑθνικοῦ ἀγῶνος». Στὴν προσπάθεια αὐτὴ εἶχε τὴν τιμὴ νὰ συμβάλῃ καὶ ἡ Χ.Φ.Ε. ὅπως φαίνεται στὶς σ. 195-196. Τὰ μέλη τῆς σὲ ἑξορμήσει ποὺ διωργάνωναν καθ' ὅλην τὴν ἑξαμηνίαν,

διέδωσαν πολλές χιλιάδες αντίτυπων στην πρωτεύουσα και την επαρχία τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Φωτός. «Διατί ἀγωνιζόμεθα», «Ἐνα γράμμα πρὸς τὸν ἀπόδημον Ἑλληνα», «Ἐνα γράμμα πρὸς τὸν Ἑλληνα στρατιώτην», «Σώσατε τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ τὸ Παιδομάζωμα» κ.λ.π.

Ἐπίσης καθ' ὄλο τὸ διάστημα αὐτὸ τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως χρησιμοποιήθηκαν καὶ ὡς ὁμιληταὶ σὲ Σχολεῖα, σ' ἐργοστάσια, ἀλλ' ἀκόμα καὶ σὲ πλατείες. Ἐγραψαν ἐπιστολὲς σὲ γνωστούς τους στὸ ἔξωτεροικὸ ἀποστέλλοντάς τους τὸ «Γράμμα πρὸς τὸν ἀπόδημον Ἑλληνα» καὶ τὸ «Σώσατε τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ τὸ παιδομάζωμα». Δούλεψαν ὅσο μποροῦσαν γιὰ νὰ διαφωτισθῇ ὁ λαὸς μας καὶ νὰ μάθῃ γιατί ἀγωνίζεται τὸ Ἔθνος. Φρόντισαν νὰ διαφωτισθῇ καὶ ὁ ἔξω κόσμος γιὰ τὸ δίκαιο τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος.

Ἡ «Πρόνοια τοῦ Στρατιώτου» τῆς Χ.Φ.Ε., πὸν ἰδρύθηκε τὸ 1947 ἀλληλογραφοῦσε σ' ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο, συνεχῶς μὲ τοὺς ἀγωνιστάς, πὸν πολεμοῦσαν στὸ μέτωπο καὶ τοὺς ἐνίσχυε. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ συμμοριτοπολέμου εἶχε ἀλληλογραφία μὲ περισσότερους ἀπὸ 2.000 στρατιώτας. Συνεχῶς ἐφοδίαζε τοὺς μαχητάς μὲ...ἔντυπα καὶ βιβλία, καὶ μὲ τὸ εἰδικὸ προσευχητάριο «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον», πὸν ἐκυκλοφόρησε πάνω ἀπὸ 80.000 ἀντίτυπων. Κάθε στρατευμένος συνεργάτης τῆς «Προνοίας» ἔπαιρνε κάθε δεκαπενθήμερο τὸ δέμα του μὲ τὰ βοηθήματα, φυλλάδια, συνθήματα, σχέδια ὁμιλιῶν, βιβλία, ἔντυπα

κλπ. Διακόσιες χιλιάδες αντίτυπα περιοδικῶν ἐστά-
λῃσαν ἀπὸ τὴν «Πρόνοια» γιὰ νὰ διανεμηθοῦν δω-
ρεὰν στὸ στρατό. Ἀπὸ τὴν Χ.Φ.Ε. διενεμήθησαν καὶ
περισσότερα ἀπὸ τὰ 50.000 τεύχη τῆς ἐκδόσεως
«ἓνα γράμμα πρὸς τὸν Ἕλληνα στρατιώτην». Τὰ
στελέχη καὶ οἱ συνεργάται τῆς «Προνοίας» στὸ στρατό
μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῶν διοικητῶν τῶν ἔκαναν σὲ
συναδέλφους τῶν καὶ σὲ χωριὰ κοντὰ στὶς μονάδες
τοὺς περὶ τὶς τρεῖς χιλιάδες ὁμιλίες.

Ἡ ἀπήχησις τοῦ ἔργου αὐτοῦ τῆς «Προνοίας τοῦ
Στρατιώτου» φαίνεται ἀπὸ πλῆθος ἐπιστολῶν ἀξιω-
ματικῶν καὶ ὀπλιτῶν, πὺν ἔφθαναν κάθε ἡμέρα στὰ
Γραφεῖα τῆς στὸ «Καρύτση 14».

«Σεῖς εἴσθε οἱ μαχηταὶ τοῦ Πνεύματος», ἔγραφε
πρὸς τοὺς φοιτητὰς τῆς Προνοίας ὁ διοικητὴς τοῦ
509 τάγματος πεζικοῦ, «ἡ δική σας νίκη θὰ εἶναι πιὸ
δύσκολη, ἀλλὰ καὶ μονιμωτέρα. Ἡ κοινωνία μας δι-
ψᾷ γιὰ τροφὴ πνευματικὴ. Ἐμεῖς πὺν ἀλωνίζομε ἐδῶ
κυριολεκτικὰ τὴν ὑπαιθρο διαπιστώνομε τὴν ἀλήθεια
αὐτὴ σὲ κάθε μας βῆμα».

Ἐνας ἄλλος, στρατιώτης αὐτός, ὁ ἀσφραμιστὴς
Τ.Π. τοῦ 558 Τάγματος Πεζικοῦ ἔγραφε: «Ἦθελα
νὰ σᾶς παρακαλέσω πολὺ νὰ μὴ μοῦ κοποῦν τὰ ἔντυ-
πα πὺν στέλλετε, θὰ προτιμοῦσα νὰ μοῦ κοπῆ τὸ συσ-
σίτιο παρὰ ἡ πνευματικὴ τροφή». Εἶναι γενικὴ ἡ ὀ-
μολογία ὄλων γιὰ τὴν ἐνίσχυσιν πὺν παίρνουν ἀπὸ τὰ
γράμματα πὺν τοὺς στέλλει ἡ «Πρόνοια»... «Ὁ καλὸς
Θεὸς εἶναι πάντοτε πανταχοῦ παρὼν. Ὅταν κανεὶς εἶ-

ναι ἀπελπισμένος, ἔρχεται ξαφνικὰ κάποιο γεγονός πού τοῦ δίνει ἐλπίδα· ἔτσι καί μέ τό γράμμα σας, πόσο θάρρος καί ἐλπίδα, πρὸ παντός ἐλπίδα κοντά στό Χριστό μου χάρισε». (Λοχ. Μ.Μ. Β.Σ.Τ. 902).

Ὁ συνταγματάρχης Κ.Δ., Μ. 1257 τὴν 25-1-51 ἔγραφε πρὸς τὴν «Πρόνοιαν Στρατιώτου» τὰ ἑξῆς: «Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς ὅπως συνεχίσητε τὴν ἀποστολὴν πρὸς ἡμᾶς ἐντύπων χριστιανικοῦ περιεχομένου, διὰ τὴν διανομὴν τούτων εἰς τοὺς ὀπλίτας τῆς Μονάδος· ταῦτα μᾶς εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἠθικὴν κατάρτισιν...». Εἶναι ὁμολογία ὄλων, ἡ τόνωσις πού παίρνουν οἱ ὀπλίται μας ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ αὐτὰ ἔντυπα. «...Νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι κάθε ἔντυπο, κάθε περιοδικὸ πού διαβάζεται ἀπὸ τοὺς ὀπλίτας, τοὺς τονώνει τὴν πίστιν καί τοὺς καθιστᾷ ἔτι μᾶλλον ἰσχυροὺς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐσωτερικῶν καί ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν τῆς φιλάτης ἡμῶν Πατρίδος ἀφ' ἑνὸς καί μαχητὰς καλοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἰδίου των ἑαυτοῦ ἀφ' ἑτέρου», γράφει ὁ ὑπολοχαγὸς Γ.Ε., Σ.Τ.Σ. 911α, τὴν 31-12-51 πρὸς τὴν «Πρόνοιαν».*

Καί τί νὰ πρωτοαναφέρουμε; Τίς δεκάδες χιλιάδων τῶν δεμάτων μέ τὰ μάλλινα πού ἐστελλόντο στοὺς φρουροὺς τοῦ Ἔθνους, γιὰ νὰ τοὺς προστατεύουν ἀπὸ τὸ τσουχερὸ κρυὸ τοῦ χειμῶνος; ἢ τὴ στοργικὴ

* Πολλὲς ἀπὸ τίς ἐπιστολὲς αὐτὲς περιέχονται στό βιβλίον «Ὁμιλεῖ τὸ Μέτωπον». Ἐκδοσις «Ζωῆς».

φροντίδα πού ἔδειχναν ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως γιά τοὺς τραυματίες μας ; Ἐπὶ τὰ «προκεχωρημένα» Νοσοκομεῖα ἕως τὰ ἀναρρωτήρια τῶν μετόπισθεν ἀκούγεται ἡ φωνὴ ἢ παρηγορητικὴ καὶ ἡ ἐνισχυτικὴ τῶν Χριστιανῶν νέων. Ἡ γεμάτη ἀγάπη καρδιά τους ἀνοίγει μπρὸς στὸ κρεβάτι κάθε τραυματίου γιὰ νὰ τοῦ δώσει ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερη ἐνίσχυση γιὰ νὰ ἀντιμετώπιση νικηφόρα τὸν πόνο καὶ τὴ θλίψη. Ὁ «Σύνδεσμος Φίλων Στρατοῦ» ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Χ.Φ.Ε. τὴν 8.5.51 ἔγραφε τὰ ἑξῆς : «Ὁ Σύνδεσμος Φίλων Στρατοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκφράσῃ εἰς ὑμᾶς τὴς ἀπείρους εὐχαριστίας του διὰ τὴν πολύτιμον συνδρομήν, τὴν ὁποῖαν προσφέρετε ἀνιδιοτελῶς συνεχῶς ἐπὶ τόσα ἔτη διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν γενναίων μας τραυματιῶν τῶν νοσηλευομένων εἰς ἅπαντα τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα τῶν περιοχῶν μας ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγάπην καὶ στοργήν, τὴν ὁποῖαν ἐπιδεικνύετε πάντοτε εἰς τοὺς τραυματίας μας».

Μαζὶ μὲ τὰ ἔντυπα, ἡ «Πρόνοια» ἔστειλε κάθε μῆνα καὶ τὸ «Μηνιαῖον Δελτίον», μὲ τὸ ὁποῖο κατέτοπιζε τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως πού ὑπηρετοῦσαν στὸν στρατὸ ἐπάνω στὴν ἐργασία πού γινόταν στὸ κέντρο. Ἔτσι καὶ ἡ στρατευμένη Χ.Φ.Ε. ἐνισχύετο μαθαίνοντας τὰ νέα τῶν ἄλλων ἀδελφῶν πού ἔζοῦσαν μὲ ἀσφάλεια στὴν πόλι.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1949 τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως εἶχαν τὴν τιμὴν νὰ λάβουν μέρος στὴν ἐξόρμησι πού ἐγίνε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας γιὰ τὸ «δέμα τοῦ Ἐπανα-

πατρισμοῦ». Οἱ κατηχηταί, αἱ καταχήτριαι, οἱ δμαδάρχαι καὶ οἱ βοηθοὶ τῶν δούλεψαν μὲ τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν τόσο γιὰ τὴν συλλογὴ τῶν δεμάτων, ὅσο καὶ γιὰ τὴν καταμέτρησι καὶ τακτοποίησι τῶν. Ἀργότερα ἀρκετοὶ φοιτηταὶ προσεφέρθησαν νὰ συνοδεύσουν τὰ δέματα καὶ νὰ τὰ μοιράσουν στοὺς ἀνταρτοπλήκτους ἀδελφούς μας.

Τὰ μεγάλα Ἐθνικά μας ζητήματα, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια βρίσκουν τὴν Χ.Φ.Ε. πάντοτε στὶς ἐπάλξεις.

Τὸ 1950 εἶχε σταματήσει καὶ ὁ συμμοριτοπόλεμος. Τὰ σύνορά μας εἶχαν ἀσφαλισθῆ καὶ ἡ Πατρίδα μας ἀρχίζει τὴν ἐργασία γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι τῶν κατεστραμμένων χωριῶν. Ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν ἀνταρτοπλήκτων ἐπιταχύνεται καὶ ἀρχίζει γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ κίνησις στὴν ὑπαιθρο. Τὸ δέμα τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ εἶχε ἐπουλώσει ἤδη μερικὲς πληγές. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Σύλλογος «Τὸ Ἑλληνικὸν Φῶς» κυκλοφορεῖ τὸ βιβλίον «Γιὰ μιὰ καινούργια Ἑλλάδα». Ἔπρεπε νὰ διαδοθῆ ὅμως παντοῦ. Ἡ Χ.Φ.Ε. προσέφερε καὶ σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια ὅ,τι μπορούσε.

Τὸ 1951 τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως—κυρίως δὲ οἱ κατηχηταὶ καὶ οἱ δμαδάρχαι—εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐργασθοῦν γιὰ τὸν ἔρανο τῶν κατεστραμμένων Ναῶν, πὺ προκήρυξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Ὅλα αὐτὰ βέβαια εἶναι κεφάλαια γεμᾶτα πολλὴ δουλειὰ καὶ πλούσιο περιεχόμενο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, στὸν ἀγῶνα τοῦ Ἐθνικοῦ

για τὸ Παιδομάζωμα, καὶ στὶς φοιτητικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ Κυπριακὸ ζήτημα, εἶχε καὶ ἡ Ἐνωσις τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴ της.

Τελευταῖα ἀναφέρουμε καὶ τὴ συμβουλή της στὴ δεξίωσι τῶν ἐπισήμων — Ἑλλήνων καὶ ξένων — ποὺ ἔλαβαν μέρος στὶς ἐορτὲς τοῦ Ἁπ. Παύλου, ποὺ διοργάνωσε ἡ Ἐκκλησία μας. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε τὴ συνεργασία, ποὺ εἶχε ἡ Χ.Φ.Ε. μὲ τὰ ἄλλα χριστιανικὰ σωματεῖα, ἰδίως μὲ τὸν «Χριστιανικὸν Ὅμιλον Φοιτητῶν» καὶ τὴν «Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα Νέων» γιὰ τὴν καλύτερη ὁργάνωσι τῆς δεξιώσεως.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἄς σημειωθῇ καὶ ἡ συνεργασία καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Χ.Φ.Ε. μαζὶ μὲ τ' ἄλλα φοιτητικὰ σωματεῖα στὴν ὁργάνωσι τῆς Παγκοσμίου ἡμέρας Προσευχῆς τῶν Φοιτητῶν. Ἡ εἰδικὴ Φοιτητικὴ Λειτουργία στὴν ὁποία γερμίζει ὁ Καθηδρικός Ναὸς μόνον ἀπὸ φοιτητὰς καὶ φοιτητρίας, ἡ κατάθεσις Στεφάνου στὸ Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, τὰ τραγούδια, ἡ διανομὴ εἰδικῶν «φειβολὰν» στὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν καὶ στὶς συνοικίες, ἡ φοιτητικὴ παρέλασις, ἡ εἰδικὴ συγκέντρωσις στὴν Αἴθουσα τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, πλημμυρίζουν κάθε χρόνον μὲ ἐνθουσιασμὸ τὶς καρδίαις χιλιάδων φοιτητῶν.

Νὰ σὲ ἐντελῶς γενικὲς γραμμὲς—ποὺ ἐκφράζουν λιγότερα ἀπὸ ὅτι ἔγιναν — ἡ ἱστορία μιᾶς εἰκοσαετίας, ποὺ δύσκολα μπορεῖ ν' ἀποδοθῇ καὶ ν' ἀναλυθῇ σὲ στατιστικὲς καὶ ἀριθμούς...Γιατὶ ὁ σκοπὸς τοῦ κάθε

μέλους δὲν εἶναι οἱ ἐντυπωσιακοὶ ἀπολογισμοί, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀθόρυβη, ἀφανὴς καὶ συνεχὴς δουλειά.

II. Στὰ εἰκοσάχρονα.

Ἔτσι ἡ Χ.Φ.Ε. δίνοντας στελέχη στὴν παιδικὴ κίνηση—700 περίπου μέλη τῆς ἀσχολοῦνται στὸν τομέα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν Χριστιανικῶν Μαθητικῶν Ὁμάδων (Χ.Μ.Ο.), ἀλλὰ καὶ στὴν κίνηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐργαζομένης Νεολαίας (Χ.Ε.Ε.Ν.), καὶ ἀφ' ἑτέρου προετοιμάζοντας κατηρτισμένους ἐπιστήμονας καὶ ὠλοκληρωμένους κοινωνικοὺς ἐργάτας, αἰσθάνεται πρὸ μεγάλης τῆς εὐθύνης τῆς καὶ ἐντείνει πρὸ πολὺ ἀκόμη τῆς προσπάθειές τῆς.

Κι' ὅλα αὐτὰ ὄχι εἰς βάρος τῶν σπουδῶν. Καθημερινὸ σύνθημα ὅλων εἶναι : «ἀρίστη ἐπιστημονικὴ κατάρτισις, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐπιδράσωμεν εἰς τοὺς γύρους μας». Καὶ τὸ σύνθημα αὐτὸ εὐρίσκει διαρκῶς καὶ μεγαλύτερη ἀπήχησι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Χ.Φ.Ε.

Σήμερον τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως (ἀρωγὰ, δόκιμα, τακτικὰ) ἀμφοτέρων τῶν φύλων στὴν Ἀθήνα, τὸν Πειραιᾶ, τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὰς Πάτρας εἶναι ἀσφαλῶς πολλὰ. Εἶναι γιὰ νὰ δοξάζη κανεὶς τὸν Θεὸ καὶ νὰ στέκεται ἔκκλητος μπροστὰ στὴ μεγάλη εὐλογία, ποὺ ἔδωσε Ἐκεῖνος στὴ Χ.Φ.Ε., ὅταν βλέπη πὺς ἡ προσπάθεια αὐτὴ, ποὺ ἄρχισε ἀπὸ 20 νέους τὸ 1933 ἔφθασε σήμερον σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο.

Μὰ πρέπει νὰ ποῦμε πὸς παράλληλα μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Κυρίου, χωρὶς τὸν Ὅποῖον τίποτα δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε, ἡ Χ.Φ.Ε. ἔχει καὶ πολυτίμους συμπαραστάτας καὶ καθοδηγοὺς εἰς τὸ ἔργον της. Εἶναι τὰ Συνεργαζόμενα Χριστιανικὰ Σωματεῖα «ὁ Ἀπόστολος Παῦλος». Ἡ «Χριστιανικὴ Ἐνωσις Ἐπιστημόνων», ἡ Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «Ζωὴ» καὶ ἡ Ἐνωσις «Ἀκτῖνες» μὲ ἰδιαίτερη στοργὴ περιβάλλον ὅλα τὰ μέλη τῆς Χ.Φ.Ε. καὶ παρακολουθοῦν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον της. Καὶ τὰ ἄλλα ὅμως Σωματεῖα, ἡ Ἀδελφότης «Εὐσέβεια», ἡ «Χριστιανικὴ Ἐνωσις Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν» ἢ Ἐνωσις Γονέων «Χριστιανικὴ Ἀγωγή», ἡ «Χριστιανικὴ Ἐνωσις Ἐργαζομένης Νεολαίας» κλπ. τρέφουν πολλὴν ἀγάπην εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως Ἀντίστοιχος συμβολὴ καὶ ἐργασία γίνεται στὴ Θεσσαλονικὴ καὶ ὅπου ὑπάρχουν Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημαῖαι (Πάτρας, Ἰωάννινα, Ἡράκλειον, Ἀλεξανδρούπολιν).

Ὁ σκοπὸς τῆς Χ.Φ.Ε. εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν τριπλὸ σκοπὸ πὸν εἶχε τάξει ἀπὸ τὸ 1933 ὁ «Ἀκαδημαϊκὸς Κοινωνικὸς Σύνδεσμος» μὰ περισσότερο δουλεμένος καὶ συστηματικώτερα διαμορφωμένος. Γιὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅμως οἱ φοιτηταὶ στὴν προσπάθειά τους, χρειάζονται συστηματικὴ, ἐπιμελημένη καὶ ὠλοκληρωμένη κατάρτισι, κοσμοθεωριακὴ καὶ κοινωνικὴ. Τὴν κατάρτισι αὐτὴ τὴν παίρνουν μέσα στὰ διάφορα «Φροντιστήρια» πὸν παρακολουθοῦν. Λειτουργοῦν εἰδικὰ Φροντιστήρια γιὰ τὰ Ἀρωγά, τὰ Δόκιμα καὶ τὰ

Τακτικά μέλη τῆς Χ.Φ.Ε. στήν Ἀθήνα, στή Θεσσαλονίκη καί στή Πάτρα. Ἐπίσης λειτουργοῦν παιδαγωγικά Φροντιστήρια Κατηχητῶν καί Ὅμοσπονδιῶν ὅπου ὑπάρχουν πυρῆνες φοιτητικῆς κινήσεως. Ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιά λογοτεχνικά ζητήματα παρακολουθοῦν τὸ εἰδικὸ Φροντιστήριό τῆς «Δαμασκοῦ».

Ἡ Χ.Φ.Ε. δίδει στὰ μέλη της, ἐκτός ἀπὸ τίς εὐκαιρίες ποὺ ἀναφέραμε ἕως τώρα καί τὴν εὐκαιρία νὰ μελετοῦν καθ' ὁμάδας τὴν Ἀγ. Γραφή μιά φορά τὴν ἑβδομάδα στοὺς «Φιλικούς Κύκλους». Σ' αὐτοὺς δὲν ἐξετάζεται φιλολογικῶς, οὔτε ἐρμηνεύεται κριτικῶς τὸ κείμενο τῆς Ἀγ. Γραφῆς. Τὰ μέλη βλέπουν τὴν Βίβλο στοὺς «Φιλικούς τῶν Κύκλους» ποὺ διευθύνονται ἀπὸ νεαροὺς γιατρούς, δικηγόρους, θεολόγους, μηχανικοὺς κλπ., σὰν τὸ μοναδικὸ βιβλίό, σὰν τὸ βιβλίό τῆς Ζωῆς, σὰν τὸ βιβλίό τοῦ Θεοῦ. Ξεκινῶντας ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀρχή, προσπαθοῦν ν' ἀντλήσουν ἀπὸ τὸ αἰώνιο βιβλίό διδάγματα πρακτικά. Καί τὰ συνθήματα αὐτὰ προσπαθοῦν νὰ τὰ κάνουν ζωή τους, βίωμά τους καθημερινό.

Πάνω ἀπὸ 120 «Φιλικὸὶ Κύκλοι» λειτουργοῦν στήν Ἀθήνα, στὸν Πειραιᾶ, στήν Θεσσαλονίκη, στήν Πάτρα καί στίς ἄλλες Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίες. Καί κάθε κύκλος περιλαμβάνει 15-20 φοιτητὰς ἢ σπουδαστὰς.

Ἡ κατάρτισις αὐτὴ συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογη πρᾶξι καί δρᾶσι... Τὸ περισσότερο βᾶρος της τὸ ῥίχνει στήν ὠργανωμένη καί συστηματικὴ δουλειὰ μέσα στίς Ἀνώτατες Σχολές. Τὸ σύνθημά της εἶναι : «Πρέπει

τὰ Πανεπιστήμια, τὸ Πολυτεχνεῖον, οἱ Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίαι καὶ ὅλες οἱ Ἀνώτατες Σχολές τοῦ Κράτους νὰ αἰσθάνωνται κάθε χρόνο καὶ περισσότερο τὴν παρουσία τῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν, πὺν κρατοῦν ψηλὰ τὴ σημαία τῆς Ἀλήθειας. Γιὰ νὰ γίνῃ ὁμοῦς αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητη ἀνάγκη κάθε μέλος νὰ παρουσιάξῃ τὸν τέλειον τύπον τοῦ «καλοῦ κάγαθοῦ» τοῦ Πλάτωνος. Νὰ ἐνσαρκώσῃ τὸ ἰδανικὸ «τέλειοι καὶ ὁλόκληροι ἐν μηδενὶ λειπόμενοι», τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Τέλειοι στὴν ἀτομικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ στὴν κοσμοθεωριακὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἐπίδοσι. Μήπως ὁμοῦς ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοὺς κάνει νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Τοῦναντίον μάλιστα. Ἐνδιαφέρονται καὶ συμμετέχουν σὲ κάθε ἐκδήλωσι τῆς Σχολῆς. Ἐνῶ συγχρόνως οἱ πνευματικὲς ἀνησυχίες τῶν συσπουδαστῶν τους, τὰ ἀτομικὰ προβλήματα τοῦ φοιτητοῦ τῆς ἐπαρχίας, οἱ οικονομικὲς δυσκολίες τοῦ πτωχοῦ συμφοιτητοῦ των, γίνονται δικὰ τους προβλήματα. Δίπλα κάθονται στὰ πανεπιστημιακὰ θρανία γιὰ νὰ βρεθοῦν ὁμοῦς καὶ πρῶτοι δίπλα στὸ κρεβάτι τῆς ἀρρώστειας. Ὁ πόνος τους εἶναι καὶ δικός τους πόνος ἢ χαρὰ τους εἶναι καὶ δική τους χαρὰ.

Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοὺς δίνει μιὰ ξεχωριστὴ θέσι στὶς Σχολές τους. Μιὰ θέσι πὺν τοὺς ἐπιτρέπει μὲ ἀγάπη νὰ δείχνουν καὶ στοὺς ἄλλους τὸ δρόμο τῆς Πίστεως. Οἱ «Ἀκτίνες», οἱ ἐκδόσεις τῆς «Δαμασκοῦ», μερικαὶ ἐκ τῶν ἐκδόσεων τῆς «Ζωῆς», τὰ τεύχη τῆς

Χ. Φ. Ε. κυκλοφοροῦν χέρι με χέρι εὐρύτατα μέσ' στίς Σχολές. Εἶναι τὰ πνευματικά ὄπλα ἑνὸς εἰρηνικοῦ ἀγώνος. Ἰδιαιτέρως στίς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἑκατοντάδες ἀντίτυπα τοῦ «Δελτίου τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν» καὶ τῶν βιβλίων τοῦ «Ἰνστιτούτου Ἱατρικῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς» διαβάζονται μὲ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τοὺς αὐριανοὺς δασκάλους.

* * *

Δὲν μένουν ὅμως ὡς ἐδῶ οἱ νέοι πὸν πιστεύουν σὲ κάτι ἀνώτερο καὶ ἱερό. Κάνουν συχνὰ συζητήσεις ἐπάνω σὲ κοινωνικά καὶ κοσμοθεωριακὰ προβλήματα καὶ καλοῦν τοὺς συναδέλφους των σὲ εἰδικῆς ἐβδομαδιαῖες συγκεντρώσεις πὸν ἔχουν ἀρχίσει ἀπὸ τὰ μαῦρα χρόνια τῆς κατοχῆς καὶ φέρουν τὸν τίτλο «Χριστιανικὰ Μαθήματα».

Ἀρκετὲς χιλιάδες φοιτητῶν — καὶ ἀντιστοίχως φοιτητριῶν — παρακολουθοῦν τὶς διαλέξεις αὐτῆς πὸν γίνονται ἀπὸ εἰδικούς γιὰ τὸ κάθε ζήτημα ἐπιστήμονας στὴν Ἀθήνα, στὸν Πειραιᾶ, στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν Πάτρα, στὸ Ἡράκλειο κ. ἄ. Ἀναφέρουμε μόνον μερικὰ ἀπὸ τὰ θέματα πὸν συζητήθηκαν τὸ 1951-52 στὴν Ἀθήνα : «Τὸ κοινωνικὸ πρόβλημα», «Χριστιανισμὸς καὶ Κομμουνισμὸς», «Φοιτητικὴ ζωὴ στὰ ξένα Πανεπιστήμια», «Γύρω ἀπὸ τὴν Κοσμογονία», «ἡ Ὁρθόδοξος Λατρεία» κ.λ.π.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς συγκεντρώσεως γίνονται δμάδες κατὰ Σχολάς, ὅπου συζητοῦνται διάφορες ἀπόψεις πάνω στὸ θέμα ἢ κάτι παρεμφερές.

Ἡ Ἑνώσις χαρίζει ἀκόμα στοὺς φοιτητὰς αὐτοῦς, ποὺ δὲν εἶναι μέλη της, καὶ ἄλλες εὐκαιρίες ἐπαφῆς μετὴν σύγχρονη πνευματικὴ σκέψη. Εἶναι τὰ εἰδικὰ φοιτητικὰ βραδυνὰ τῶν «Ἀκτίνων», στὰ ὁποῖα οἱ φοιτητὰι ἔχουν τὴν εὐκαιρία μιᾶς καλύτερας γνωριμίας τοῦ Περιοδικοῦ καὶ τῶν θεμάτων κάθε τεύχους. Ἐπίσης μεγάλη συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν παρουσιάζουν καὶ οἱ εἰδικὲς εὐκαιρίες ποὺ ἔχει κάθε Σχολή. Οἱ εὐκαιρίες αὐτὲς εἶναι τὰ εἰδικὰ «Βραδυνὰ» κάθε Σχολῆς καὶ οἱ ἐπιστημονικὲς της διαλέξεις. Καὶ στὶς δύο αὐτὲς προσπάθειες ἡ Χ.Φ.Ε. ἔχει πολυτίμους συμπαροσάτιας τὰ μέλη τῆς «Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Ἐπιστημόνων», ποὺ ἀναπτύσσουν εἰδικὰ ἐπιστημονικὰ θέματα. Στὰ «Βραδυνὰ» ὑπάρχει πάντοτε καὶ ἡ καλὴ ψυχαγωγία ποὺ καλλιεργεῖ μιὰ στενώτερη ψυχικὴ ἐπαφὴ μετὰ τῶν φοιτητῶν τῆς ἰδίας Σχολῆς. Κάθε χρόνο οἱ προσπάθειες αὐτὲς τελειοποιοῦνται καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν αὐξάνει ἐνῶ οἱ συζητήσεις στὰ Προαύλια τοῦ Πανεπιστημίου γενικεύονται.

Ἡ πνευματικὴ ἐργασία τῶν μελῶν τῆς Ἑνώσεως δὲν περιορίζεται μόνο στὶς Σχολές, στὰ μαθητικὰ νειᾶτα τῆς Πατρίδος μας ἢ στὴν ἐργαζομένη της νεολαία. Ὅχι. Ὁ φοιτητὴς καὶ στὴν οἰκογένειά του καὶ στὸ γραφεῖο του, ἐὰν ἐργάζεται, καὶ γενικῶς μέσ' στὴν κοινωνία εἶναι παράγων πνευματικῆς ἀνατάσεως.

Στὴν Ἀθήνα, ἀλλ' ἰδίως στὴ Θεσσαλονίκη συνεχίζονται χρόνια τώρα οἱ ὀργανωμένες «ἐξορμήσεις» στὴν ὕπαιθρο. Φοιτητὰ ἢ φοιτήτριαι μὲ ἐπικεφαλῆς μέλη τῆς Χ.Ε.Ε. ἢ τῆς Γ.Ε.Χ.Α. φθάνουν μέχρι τὰ τελευταῖα ἀκριτικὰ Ἑλληνικὰ χωριά καὶ μέχρι τὰ προκεχωρημένα φυλάκια τοῦ στρατοῦ μας γιὰ νὰ τονώσουν, ἐνισχύσουν καὶ ψυχαγωγήσουν λαὸ τῆς ἐπαρχίας καὶ στρατό.

Δὲν σταματᾷ ὁμως ἕως ἐδῶ ἡ δρᾱσις τῆς Ἐνώσεως. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἐργασίες Γι' αὐτὸ κάθε μέλος, εἶναι ἐντεταγμένο σὲ ἓνα ἀπὸ τοὺς τομεῖς τῆς Χ.Φ.Ε. ἢ καὶ σὲ δύο ἀκόμη — «ὁ θειρισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι».

Τὰ τελευταῖα χρόνια ὅλοι οἱ τομεῖς ἔχουν ἐξελιχθῆ πολὺ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποδίδουν ἀρκετά. Ὁ τομεὺς «Προνοίας Στρατιώτου» συνεχίζει τὴν ἀλληλογραφία του κ.λ.π. μὲ τοὺς στρατιώτας μας. Ἐχει ὁμως στρέψει περισσότερο τὴν προσοχή του στοὺς Ἕλληνας ἀγωνιστὰς τῆς Κορέας, οἱ ὅποιοι συνεχίζουν τώρα τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπικράτησι τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ Ο.Η.Ε. Μὲ πόση λαχτάρα καὶ μὲ πόση χαρὰ διαβάζουν τὰ ἔντυπα ποὺ τοὺς στέλλει ἡ «Πρόνοια Στρατιώτου» τὸ φανερῶνει ἡ ἀκόλουθος—μία ἀπὸ τίς πολλές—ἐπιστολὴ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκστρατευτικοῦ Σώματος.

ΤΑΓΜΑ ΕΚ. Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ

Σαρο 5800 τῆ 13. 11. 52

Πρὸς

Τὴν Χριστιανικὴν Φοιτητικὴν Ἐνωσιν

Ἄ θ ἦ ρ α ς

Φίλοι Φοιτηταί,

Ἡ Πατρίδα μας Ἑλλάς δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγωνίζεται. Ἕνα ἐπίλεκτον τμήμα τοῦ στρατοῦ μας μάχεται ἐδῶ ἐνδόξως, εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς ἀνατολῆς, παρὰ τὸ πλεονεχθὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὰ ἴδια ἐκεῖνα ἰδανικά, διὰ τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθησαν οἱ πρόγονοί μας, ἐπολεμήσαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν μικροὶ καὶ μεγάλοι.

Οἱ ἀπὸ τοῦ 1950 συνεχεῖς καὶ περίλαμπροι ἀγῶνες τοῦ Ε.Σ.Ε. κατὰ τοὺς ὁποίους ἔλαμψε πάλιν τὸ φῶς τῶν προγονικῶν μας ἀρετῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν σημερινῶν μαχητῶν μας, ἀπέδωσαν εἰς τὸ Τάγμα Ε.Σ.Ε. τὴν μαχητικὴν ἠγεσίαν τῆς συμμαχικῆς παρατάξεως, δι' ὃ, καὶ εἰς τὰς δυσκόλους φάσεις τοῦ ἐνταῦθα ἀγῶνος, εἰς τὸ Ε.Σ.Ε. στηρίζονται αἱ ἐλπίδες τῆς Στρατιωτικῆς ἠγεσίας τῶν Η.Ε.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν εἴμεθα ἐπαῖται τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τίμοι ἐργάται τῆς ἱστορίας' τρώγομεν τὸν ἄρτον μας ζυμωμένον ὄχι τόσον μὲ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου μας, ὅσον μὲ τὸ αἷμα μας, διότι ἀντιλαμβα-

νόμεθα τὴν ζωὴν ὡς καθῆκον καὶ θεωροῦμεν τὸ καθῆκον ζωὴν μας, καθῆκον δὲ θεωροῦμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ πίστις καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα διαιωνίζει τὸ Ἔθνος καὶ θὰ τὸ διαιωνίση.

Ἡ χαρὰ μας εἶναι ἐξαιρετικῶς μεγάλη, διότι βλέπομεν ὅτι ἡ σπουδάζουσα γενεὰ γαλουχεῖται καὶ ἀναπτύσσεται μὲ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα. Μόνον μία τέτοια γενεὰ θὰ δυνηθῆ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς θυσίας τοῦ Ἐθνους. Λιὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ δὲν ἀπωλέσθητε μέσω εἰς ξηρὸς καὶ ἀγόνους ἐπιστημονικοὺς λαβυρίνθους, ἀλλὰ παρὰ τὰ ἐπιστημονικά σας καθήκοντα, ἡ Ὁργάνωσίς σας ἴδρυσεν ἰδιαίτερον τμήμα τὴν «Πρόνοια Στρατιώτου» καὶ εὑρίσκειται οὕτω εἰς στενὴν καὶ συγχνήν ἐπαφὴν μὲ τὰς Μονάδας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ἡ «Πρόνοια τοῦ Στρατιώτου» δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ λάβῃ ἰδιαίτερον πρόνοιαν διὰ τὸ Ε.κ.Σ.Ε. Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ πληθώρα τῶν ἀποστελλομένων ἐντύπων, μηνυμάτων, φυλλαδίων, εἰκόνων καὶ λοιπῶν συνθημάτων. Τελευταίως δὲ ἐλάβομεν εὐχαρίστως 1.000 ἀντίτυπα τοῦ ἐγκολπίου Προσευχῶν «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον» ἐπανεκδοθέντων εἰδικῶς διὰ τὸ Τάγμα Ε.κ.Σ.Ε., οὕτως ὥστε κάθε ἀξιωματικὸς καὶ Ὀπλίτης νὰ ἔχη καὶ τὸ ἐγκολπίον του, ὡς ἄλλο ὄπλον. Μαχόμεθα κατὰ τῆς ἀπαισιωτέρας μορφῆς τῆς ὕλης καὶ πρέπει νὰ ἀντιτάξωμεν τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος διὰ νὰ νικήσωμεν ὅπως πάντοτε.

Φίλοι Φοιτηταί,

Δὲν ἠμπορεῖτε ἴσως νὰ συλλάβετε τὴν ἀγαθοποιὸν ἔκτασιν τῆς πνευματικῆς σας αὐτῆς συμπαραστάσεως στὸν ἀγῶνα τοῦ στρατιώτου. Ὡς Διοικητῆς τοῦ Τάγματος Εκ.Σ.Ε. εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι τὸ ἔργον σας θρησκευτικῶς καὶ ἔθνικῶς εἶναι ὑπέροχον. Συνεχίσατέ το, σταθῆτε στὸ πλευρὸ τοῦ Ἑλληνος Στρατιώτου, ὀπλίσατέ τον μὲ τὰ πνευματικά σας ὄπλα. Ἔτσι τὸν καθιστᾶτε ἱκανὸν νὰ κάμῃ τὸ ἱερόν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καθήκον του, ἔτσι συνδέσθε μὲ τὴν ζωὴν τοῦ Ἑθνους, τὴν ὁποίαν σεῖς ἐν συνεχείᾳ θὰ συνεχίσετε ἐπαξίως μὲ τὴν σειρὰν σας.

Δεχθῆτε παρακαλῶ τὴν ἔκφρασιν τῶν θερμῶν μου εὐχαριστιῶν, ὡς καὶ τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ὀπλιτῶν τοῦ Τάγματός μου.

Μετ' ἔξαιρέτου τιμῆς
Ὁ Διοικητῆς τοῦ Εκ.Σ.Ε.
ΤΑΜΒΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἀντ)ρχης Πεζικοῦ

Ἡ «Ἐπιτροπὴ Ἀγάπης» βοηθεῖ ὅσον ἠμπορεῖ πτωχοὺς καὶ ἀσθενεῖς σπουδαστὰς καὶ συνεχίζει πάντοτε τὶς ἐπισκέψεις της στὰ Νοσοκομεῖα, στὰ Σανατόρια καὶ τὰ ἄλλα Ἄσυλα. Τὸ Σισμανόγλειον, τὸ Σανατόριον Δημ. Ὑπαλλήλων, ἡ Σωτηρία, τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας, τὸ Σανατόριον Μελισσιῶν, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ὁ Εὐαγγελισμὸς, τὸ Αἰγινήτιον, τὸ Ἀρεταίειον, τὸ Ἴπποκράτειον, τὸ Ζάννειον, τὸ Νοσοκομεῖον Βασιλικῆς Ἀεροπορίας, τὸ Νοσοκομεῖον Ἀστυ-

φυλάκων, τὸ Λεπροκομεῖον, τὸ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον Πειραιῶς, καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα τῆς Α.Σ.Δ.Α.Ν., ἐπανειλημμένως ἔχουν δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν μελῶν τῆς Χ.Φ.Ε. Ἀντίστοιχος ἐργασία γίνεται καὶ στὴν Θεσσαλονίκη.

Ἡ ὠφέλεια τέτοιων ἐπισκέψεων εἶναι διπλῆ. Οἱ φοιτηταὶ μὲ τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῆ τῆς ἀγάπης τους, δοκιμάζουν ἰδιαίτερη χαρὰ, ὥστε πάντοτε νὰ εἶναι σὲ θέσει ν' ἀπευθύνουν στὸν Κύριον αὐτὰ τὰ λόγια: «Θεέ μου δίνε μας πολλὰς τέτοιαις εὐκαιρίαις». Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀσθενεῖς παίρνουν κουράγιον, καὶ ἐνισχύονται στὸ νὰ ὑπομένουν τὸν πόνον σὰν δῶρον Θεοῦ, σὰν δοκιμασία πού θὰ τοὺς ἐξαγνίσῃ καὶ θὰ τοὺς κἀνῃ χρῆσιμους εἰς τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ. «Ἡ ἀφαίρεσις ἀπὸ τὸ πλευρό μου 2 ὀκάδων ὑγροῦ — ἔπασχε ἀπὸ πλευρίτιδα — δὲν μοῦ προξένησε τόσην ἀνακούφισιν, ὅσην ἔνοιωσα ὅταν ἐξωμολογήθῃκα», τοὺς λέγει ἓνας ἀσθενής. «Ἰαϊδιά», λέγει μὲ συγκίνησιν κάποιος ναύτης ἀσθενῆς στὸ Ναυτικὸ Νοσοκομεῖον Πειραιῶς, πού ἐστενοχωρεῖτο διότι κανεὶς δὲν τὸν ἐπεσκέπτετο «τώρα πού ἤρθατε σεῖς δοκίμασα κι' ἐγὼ τὴν χαρὰ νὰ ῥθῆ ἓνας γιὰ μένα εἰδικῶς στὸ κρεβάτι μου καὶ νὰ μοῦ πῆ δυὸ λόγια». Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον πρέπει νὰ σημειωθῆ πὼς ὅλη αὐτὴ ἡ προσπίθῃα τῆς «Ἐπιτροπῆς Ἀγάπης» ἔχει τὴν ἐπίδρασιν καὶ στὸ προσωπικὸ τῶν Νοσοκομείων. Κάποιος Διευθυντὴς Νοσοκομείου, ἀκολουθεῖ τοὺς φοιτητὰς καθ' ὅλη τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεώς των καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸ λέγει: «στὴν ἐποχὴ πού ἡμουν ἐγὼ

φρονητής ὑπῆρχε σκοτάδι, ἀλλὰ τώρα ἀνατέλλουν καλύτερες μέρες ἀφοῦ οἱ νέοι ἐνεκολώθησαν τὸν Χριστιανισμό». Κι' ἕνας ἄλλος, γιατρός αὐτός: «ὁμολογῶ ὅτι μέχρι τώρα δὲν εἶχα προσέξει τὸ ζήτημα αὐτό, καὶ ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς σας μ' ἔκανε νὰ ἐκτιμῶ τὴν χριστιανικὴν προσπάθειαν. Ὅσοι πολεμοῦν τὸν Χριστιανισμό εἶναι ἀγράμματοι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀγράμμάτους αὐτοὺς ἦμουν κι' ἐγώ. Θέλω νὰ γνωρίσω καὶ νὰ βοηθήσω τὴν προσπάθειά σας».

Κοντὰ στὴ χαρὰ τῆς φιλίας μὲ τὸν Ἐνα, τὸν Κύριο, κοντὰ στὴ χαρὰ τῆς νίκης στὴ φοβερὴ μάχη γιὰ νὰ κερδίσουμε τὸν ἑαυτό μας, κοντὰ στὴ χαρὰ τῶν δημιουργικῶν ἔργων γιὰ τὴν ἀνακαίνισι τῆς κοινωνίας, στὴ χαρὰ τῆς ἐνότητος μὲ ἄλλους ἀγνοῦς κι' εἰλικρινεῖς νέους, τὸ Σωματεῖο δίνει κι' ἀμέτρητες εὐκαιρίες νὰ χαροῦν κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες χαρὲς τῆς καθημερινῆς ζωῆς τὰ μέλη της.

Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ὑπάρχουν δυὸ ἀκόμη τομεῖς. Ὁ τομεὺς τῆς Φοιτητικῆς Χορωδίας τῆς Χ.Φ.Ε. καὶ ὁ τομεὺς τῆς Ψυχαγωγίας. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ τομεῖς δουλεύουν γιὰ νὰ δίνουν στὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως ἀγνὲς ψυχαγωγίες μὲ ὄμορφα σκέτς, τραγούδι, μουσική.

Δὲν μποροῦμε δυστυχῶς νὰ παραθέσουμε ἐδῶ μιὰ μιὰ ὅλες αὐτὲς τῆς εὐκαιρίες γιατί εἶναι πάρα πολλές...

Εἶναι, γιὰ ν' ἀναφέρουμε ἄλλες δυὸ, οἱ ἐκδρομὲς μὲ τὸ αὐθόρμητο γέλοιο, τὸ τραγούδι, τὸ παιγνίδι, ψυχαγωγίες καθαρὲς σὰν τὰ κρυσταλλένια νερὰ τῶν βουνήσιων πηγῶν, τὸ ξέσπασμα τοῦ νεανικοῦ δυναμισμοῦ.

Εἶναι οἱ ἀξέχαστες κατασκηνώσεις πὸ συναντῶνται νέοι ἀπὸ κάθε γωνιά τῆς ἐλευθέρης ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλύτρωτης Ἑλλάδος. Εἶναι... Μὰ κάθε λέξι ἀπ' αὐτὲς πὸ ἀναφέρουμε ἀποτελεῖ κεφάλαιο γλυκῶν ἀναμνήσεων, συνθημάτων χαρᾶς πὸ περισσεύει καὶ ξεχειλίζει. Χαρᾶς χωρὶς σκιά, χωρὶς κόρο, χωρὶς φόβο, χωρὶς ὑποψία. Τῆς χαρᾶς πὸ εἶναι ἀδιαίρετη κι' ἀναφαίρετη καὶ μόνο οἱ Χριστιανοὶ μποροῦν νὰ τὴν γεύονται. Τῆς «πεπληρωμένης χαρᾶς» τῶν λυτρωμένων πὸ ὁ Χριστὸς τοὺς ἐλύτρωσε.

III. Ἐκδόσεις Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως.

Καὶ σ' αὐτὸν τὸν τομέα ἡ Ἑνωσις ἔχει κάμει ἕνα σημαντικὸ βῆμα.

Τὸ 1946 μὲ τὸν τίτλο «Οἱ νέοι στὸν πόνο καὶ στὴ δρᾶσι» κυκλοφόρησε ἡ Ἑνωσις τὸ πρῶτο βιβλίο. Ἦταν τὸ βιβλίο, πὸ ἔγραψαν τὰ ἴδια τὰ μέλη τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆν κατοχῆς καὶ τοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1944. Ἦταν ἐκεῖ μέσα ὅλη ἡ ζωὴ τῶν φοιτητῶν, ἡ δρᾶσις των, ἡ ἐργασία των, στὰ μαῦρα χρόνια τῆς δουλείας, μέσα στὴ γενικὴ ἀπογοήτευσιν καὶ δυστυχίαν πὸ σκόρπισαν στὸ Ἕθνος μας οἱ κατακτηταί.

Τὸ 1949 κυκλοφόρησε τὸ βιβλίο «Ἀιπαλαιοντολογικὰ καὶ ἐρευναι καὶ ἡ καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου», εἰς βελτιωμένην τῶρα

ἔκδοσιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ θ ε ω ρ ί α τ ῆ ς ἔ ξ ε -
λ ί ξ ε ω ς κ α ι ἡ κ α τ α γ ω γ ῆ τ ο ὦ ἄ ν θ ρ ῶ -
π ο υ ». Τὸ τεῦχος αὐτὸ ἔτυχε ἐνθουσιώδους ὑπο-
δοχῆς ἀπὸ τοὺς φοιτητὰς, καὶ ὄλους ὅσοι ἀσχολοῦνται
μὲ τὸ πρόβλημα αὐτό.

Ἐπίσης τὸ 1949 ἐκυκλοφόρησε τὰ «Μ η ν ὕ μ α τ α
π ρ ὸ ς τ ο ὺ ς ν έ ο υ ς» πὸν περιέχουν ὀμιλίε ς καὶ
ἄρθρα τοῦ ἀειμνήστου θεολόγου καὶ λογοτέχνου ἸΑ-
λεξάνδρου Γκιάλα.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἡ Χ.Φ.Ε. ἐκδίδει τὸ κομψὸ τεῦ-
χος «Μ ε τ ὸ τ ρ α γ ο ὦ δ ι κ α ι τ ὸ γ έ λ ο ι ο »
διάφορα χριστιανικὰ ἐμβατήρια, ἐθνικὰ τραγούδια
κλπ. πὸν ἀνταποκρίνονται στὸν ἐνθουσιασμό, στὸν
παλμό, καὶ στὴ δίψα τῆ ς ψυχῆ ς τοῦ νέου. Ὅλα εἶναι
τονισμένα σὲ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ καὶ ἔρχονται μὲ τὸ
γλυκὸ χριστιανικὸ τους ἄρωμα νὰ χύσουν τὴν εὐωδία
στὸν τόπο, πὸν τὸν λυμαίνεται ἡ σαπίλα τῶν ρυπα-
ρῶν καὶ ἄκοσμων τραγουδιῶν.

Τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1952, ἐπανεκδίδει σὲ βελτιωμένη
ἔκδοσι τὸ «Ἰ Α σ τ ρ ο ν τ ῆ ς Β η θ λ ε έ μ», διάλεξι
τοῦ Καθηγητοῦ τῆ ς Ἰ Α σ τ ρ ο ν ο μ ί α ς κ. Στ. Πλακίδου.

Ἐδῶ θὰ μᾶ ς ἐπιτραπῆ νὰ σταθοῦμε πάλι μὲ εὐ-
γνωμοσύνη ἐμπρὸ ς στὸ Περιοδικὸ «Ἰ Α κ τ ῖ ν ε ς» πὸν χρο-
νια τῶρα φιλοξενεῖ τὴ «Φοιτητικὴ Στήλη». Ἡ «Φοι-
τητικὴ Στήλη» εἶναι τὸ δημοσιογραφικὸ βῆμα τῶν
φοιτητῶν, μὲ τὸ ὀποῖον ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ ἐπικοι-
νωοῦν ὄχι μόνον μὲ τοὺς συναδέλφους τῶν, ἀλλὰ καὶ
μ' ἓνα εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ κοινό.

Μὲ ἰδιαιτέραν ὅμως χαρὰ, ἀπὸ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1952 ἄρχισε ἡ Χ.Φ.Ε. καὶ τὴν ἐκδοσιν ἐνὸς δελτίου. «Τὰ Χρονικά μας», ἔτσι λέγεται τὸ ὄργανο αὐτὸ τῆς Ἐνώσεώς μας, ἔγιναν δεκτὰ μὲ πολὺν ἐνθουσιασμό ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη, γιὰ τὰ ὁποῖα καὶ προορίζονται. Ἦταν κάτι πὺν τὸ ἐπέβαλαν οἱ περιστάσεις. Εἰς «τὰ Χρονικά μας» βλέπουν τὰ μέλη συνοπτικὰ τὶς κυριώτερες ἐκδηλώσεις καὶ τὴν ἐργασία, σ' ὅλα τὰ πεδία τῆς δράσεώς της, ὄχι μόνον στὴν Ἀθήνα, στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν Πάτρα, ἀλλὰ καὶ σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ἀκόμα καὶ στὸ ἐξωτερικό. «Τὰ Χρονικά μας» στέλλονται σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως σ' ὁποια γωνιὰ τῆς γῆς καὶ ἂν βρισκονται. Εἶναι καὶ αὐτὸ κάτι ἀπὸ τὶς πολλὰ καὶ μεγάλες εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ στὴν Ἐνωσί μας.

IV. Ἡ Χ.Φ.Ε. στὸ ἐξωτερικό.

Στὸν τομέα αὐτὸν ἡ Χ.Φ.Ε. δὲν ἔχει κάμει ὅτι ἔπρεπε, ἢ μᾶλλον ἔκαμε ὅ,τι τῆς ἐπέτρεπαν οἱ περιστάσεις. Ἐπειδὴ οἱ ἀνάγκες τῆς Πατρίδος μας ἦσαν ἐπιτακτικὰ καὶ ἔπρεπε πρῶτα νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν προσάθεια τοῦ Ἔθνους, μὲ τὸ δικό της βέβαια τρόπο καὶ στὸ πλαίσιο τῶν δυνατοτήτων της, καὶ κατόπιν νὰ κυτᾶξῃ μακρύτερα, τὸ ἐξωτερικό.

Τὸ 1949 δι' ἀντιπροσώπου της ἔλαβε μέρος στὸ «General Committee» πὺν διοργάνωσε ἡ World Student Christian Federation τὸν Αὐγούστο τοῦ

1949 στὸ Whitby τοῦ Καναδά. Ἐκεῖ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία ν' ἀκουστοῦν καὶ αἱ ἀπόψεις της, καὶ νὰ μάθουν καὶ οἱ ἄλλες χριστιανικὲς κινήσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ σχετικὰ μὲ τὴ Χριστιανικὴ φοιτητικὴ κίνησι τῆς Ἑλλάδος.

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1952 ἀντιπρόσωπός της ἔλαβε μέρος στὸ συνέδριο ποὺ ὠργάνωσε πάλι ἡ W.S.C.F. στὸ Gösau τῆς Αὐστρίας. Ἦταν κι' αὐτὴ μιὰ εὐλογημένη εὐκαιρία, γιὰ τὴν καλύτερη γνωριμία μὲ τὶς φοιτητικὲς κινήσεις τοῦ κόσμου.

Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1952 ἐκλήθη καὶ πάλιν στὸ συνέδριον τοῦ Travancor τῶν Ἰνδιῶν τῆς W.S.C.F. Καὶ στὸ συνέδριο αὐτό, κοινὸς ἐκπρόσωπος τῆς Χ.Φ.Ε. καὶ τοῦ Χ.Ο.Φ. ἔλαβε ἐνεργὸ μέρος σ' ὅλες τὶς συζητήσεις. Παράλληλα μὲ τὶς ἐπίσημες αὐτὲς ἐπαφές, πολλὲς φορὲς ἔχει δεξιωθῆ ἐκπροσώπους ξένων χριστιανικῶν κινήσεων, ποὺ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ἐζήτησαν πληροφορίας γιὰ τὴν ἐργασία της.

Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τοῦτο. Ἀρκετοὶ σπουδασταὶ ποὺ βρίσκονται σήμερα στὸ ἐξωτερικὸ γιὰ σπουδὲς ἐργάζονται ὅσο μποροῦν γιὰ τὴ χριστιανικὴ ἀλήθεια, ἐπιδρώντας εἰς τοὺς γύρω των εἴτε μὲ διαφοτιστικὲς ἐθνικὲς ὁμιλίαις, εἴτε μὲ Κατηχητικὰ Σχολεῖα στὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Εἶναι πολλὲς φορὲς, συγκινητικὴ ἡ ἐκπροσώπησης τῆς Ἐνώσεως στὸ ἐξωτερικὸ, ἀπὸ τὰ μέλη αὐτά. Μ' αὐτοὺς ἐπικοινωνεῖ συχνὰ ἡ Ἐνωσις, ἐνισχύοντάς τους μὲ ἐπιστολάς, ἔντυπα κλπ. Κι' αὐτοὶ μὲ πολλὴ λα-

χτάρα περιμένουν νὰ μάθουν τὰ νέα τῆς Ἑνώσεώς τους, μὲ τὸν πόθο νὰ γυρίσουν σύντομα κοντὰ τῆς καὶ νὰ ἐργασθοῦν μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς τους, γιὰ τὸ κτίσιμο τοῦ «Πύργου» ποὺ λέγεται Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμὸς.

* * *

Μά, ποὺ εἶναι τὸ μυστικὸ ἄλλης αὐτῆς τῆς δουλειᾶς ; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ δίνει φτερὰ σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἑνώσεως, ποὺ τοὺς δίνει τόση ὄρεξι καὶ τοὺς κάνει νὰ εἶναι πάντα χαρούμενοι ; Ἄς τὸ ποῦμε. Τὰ μέλη θέλουν νὰ ζοῦν κοντὰ στὸν Κύριο. Ὅλοι καὶ ὅλες προσπαθοῦν νὰ εὐρίσκωνται ἐνωμένοι μὲ τὴν «Ἀμπελον». Καὶ ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς γλυκεῖς χυμοὺς τῆς «Ἀμπέλου» ζωογονοῦνται. Μὲ τὴ συχνὴ ἐξομολόγησι, τὶς εἰδικὲς Θ. Λειτουργίαις, κυρίως μὲ τὴ συμμετοχὴ τους στὸ μυστήριον τῆς Θ. Εὐχαριστίας, παίρνουν τὴν θεία ἐνίσχυσι, τὴν ὑπερδύναμι ποὺ τοὺς χρειάζεται γιὰ τὰ ἔργα τους τὰ ἱερά ! Πῶς γίνεται ὁ πνευματικὸς αὐτὸς ἀνεφοδιασμὸς τῶν μελῶν μας δὲν εἴμεθα σὲ θέσι νὰ ἐκθέσουμε. Γιατὶ εἶναι μερικὰ πράγματα ποὺ μόνο νὰ τὰ ζῆση μπορεῖ κανεὶς. «Ἐρχου καὶ ἴδε» εἶχε πῆ ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος στὸν Ναθαναὴλ γιὰ νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὁ μεγάλος ἀναμενόμενος. Γι' αὐτὸ καὶ μεῖς σ' ὄσους θὰ ἤθελαν νὰ πάρουν τὴν ἀπόφασιν ἀκολουθήσουν τὴν εἰρηνικὴν, τὴν ἀγνήν, τὴ δημιουργικὴ αὐτὴ ζωὴ τῶν νέων, τὸ ἴδιο θὰ ἐπαναλαμβά-

ναμε: Ἐλάτε μαζί μας. Δοκιμάστε τὰ ὄπλα μας. Γίνετε κοινωνοὶ τῶν μυστηρίων τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς μας καὶ θὰ αἰσθανθῆτε τὸν ἑαυτό σας τότε ἱκανὸ γιὰ τὰ ὑψηλά, γιὰ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ὠραία.

Ἡ. Οἱ νεκροὶ μας.

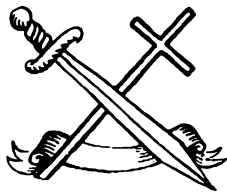
Θὰ ἦταν μεγάλη παράλειψις ἂν τελειώναμε τὴ σύντομη καὶ ἀπέριττη αὐτὴ ἱστορία τῆς εἰκοσαετίας, χωρὶς νὰ θυμηθοῦμε τὴν «θριαμβεύουσα στοὺς οὐρανοὺς Χ.Φ.Ε.» Νὰ τὰ ὀνόματά τους: Ὁ Παν. Κοτσαύτης, ἡρωϊκὸς νεκρὸς τῆς Ἀλβανίας, ὁ Γεώργ. Γκιάλας ἥρωας τοῦ Ρίμινι, ὁ σεμνὸς Ν. Ἀναδολῆς τὸ θῦμα τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ συμμοριτισμοῦ καθὼς καὶ ἡ Βασιλικὴ Ἀδριανοῦ ποὺ ἔπεσε ἐπάνω στὴν ἄσκησι τοῦ καθηκοντος τῆς ἀγάπης, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944.

Τὸν Μάϊο τοῦ 1948 ἡ Ἐνωσίς μας ἔχανε ἀπὸ τοὺς κόλπους της, ἓναν ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτας της. Ἦταν ὁ Ἀλέξανδρος Γκιάλας (Γ. Βερίτης). Μὲ τὸν ζῆλο καὶ τὴν ὁρμὴ του, μὲ τὶς ποικίλες ἱκανότητές του, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς του, ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ δούλεψε μεταξὺ τῶν φοιτητῶν. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Χ.Φ.Ε. τὸν ἔκλαψε πολὺ. Τὸν ἔκλαψε σὰν μεγαλύτερο ἀδελφὸ της καὶ καθοδηγητὴ στὸν ὠραῖο χριστιανικὸ δρόμο. Γιατὶ αὐτὸς μόνον μὲ τὴν ἀπλὴ παρουσία του, περισσότερο ὅμως μὲ τὰ γεμάτα ἐνθουσιασμὸ τραγούδια του, μὲ τὰ ἐμπνευσμένα λόγια του, μὲ τὴ θερμὴ πίστι του, ὅλους τοὺς ὠθοῦσε πρὸς τὰ

ἐμπρός, πρὸς τὴν πρόοδο, τὴν ἐπέκτασι καὶ τὴν νίκη.

Τὸ 1952 καὶ ἓνας ἄλλος ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πού εἰργάζετο στή Ἑνωσι, «ἀνηρπάγη εἰς τοὺς οὐρανοὺς» ὁ θεολόγος Ἀριστοτέλης Παπανικολάου. Τὰ «Χρονικά μας» τὸν προέπεμψαν μὲ λίγα θερμὰ λόγια εὐγνώμοσύνης: «Τώρα πού δὲν βρίσκεται ἀνάμεσά μας, γιὰ νὰ προσκρούσουν αὐτὰ πού θὰ γραφοῦν στήν τόση του ταπεινοφροσύνη, μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε: Πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, ὅταν πρωτοισθανθήκαμε τὴν κλῆσι τοῦ Κυρίου, θέλαμε νὰ δοῦμε γύρω μας μορφές πού νὰ ἐνσαρκώνουν τὸν τύπο τοῦ Χριστιανοῦ στίς ἡμέρες μας. Ἄν δὲν τις βρῖσκαμε θᾶταν τόσο δύσκολο νὰ πιστεύαμε στή δυνατότητα μιᾶς ἀληθινᾶς χριστιανικῆς ζωῆς! Ὁ Ἀριστοτέλης Παπανικολάου ἦταν μιὰ τέτοια μορφή!...»

Εἴμαστε βέβαιοι πὼς μαζὶ μὲ ἄλλους πρωτοτόκους ἀδελφοὺς μας πού ἐμόχθησαν πλάι μας παρακολουθοῦν μὲ πολλή στοργή τὸ ἔργο μας ἀπὸ ψηλά καὶ πάντα παρακαλοῦν τὸν θριαμβευτὴν Κύριον νὰ εὐλογῇ τοὺς νέους σ' ὅλες τὶς προσπάθειές τους γιὰ τὸ ξεκαίνοῦργωμα τῆς κοινωνίας.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ύστερα ἀπὸ τὰ ὅσα διάβασες στὴ σύντομη αὐτὴ ἱστορία μου καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ὅσα βλέπεις σὲ μένα κάθε ἡμέρα, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ δυὸ λόγια. Αὐτὰ ποῦ θὰ σοῦ πῶ εἶναι βγαλμένα ἀπὸ τὴν πείρα μου καὶ θέλω νὰ τὰ διαβάσης μὲ πολλὴ προσοχή.

Σκέφθηκες τὴ μεγάλη τιμὴ ποῦ σοῦ κάνει ὁ Θεός ; Σὲ καλεῖ νὰ γίνης «συνεργός» Του στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸ παντὸς τῆς νεολαίας. «Συνεργός Θεοῦ» ! Καλεῖ ἐσένα τὸν εἰκοσάχρονο νέο, τὸν χωρὶς πείρα, τὸν πρωτόβγαλτο στὴν κοινωνία νὰ συνεργασθῆς μαζί Του, Αὐτὸς ποῦ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανενὸς τῆ βοήθεια, γιατί εἶναι Παντοδύναμος. Κι' ὅμως σὲ καλεῖ νὰ συντελέσης καὶ σὺ γιὰ νὰ γνωρίσουν καὶ οἱ συνάδελφοί σου τὸ φῶς τὸ δικό Του.

Δέξου, παιδί μου, τὴν τιμητικὴ αὐτὴ πρόσκληση καὶ ρίξου στὸν ἀγῶνα. Δίδαξε τὴν ἀλήθεια Του σ' ὅλους γύρω σου. Στὴ Σχολή σου, στὸ σπίτι σου, στὴν

κοινωνία. Θέριμανε κι' άλλους πολλούς με την ιερή φλόγα τῆς Πίστεως.

Ξέρεις τί δύναμι κρύβεις μέσα σου; « Νεανίσκοι ισχυροὶ ἔστε καὶ νενικήκατε τὸν πονηρὸν » σοῦ λέγει Ἐκεῖνος μετὰ τὸ στόμα τοῦ ἀγαπημένου μαθητοῦ Ἰωάννου. Εἶσαι ἰσχυρός! Ἔχεις στὴ διάθεσί σου τὴ δική Του παντοδυναμία. Μὴ κἀθεσαι. Ἐμπρός. Δράξε στὰ χέρια σου τὴ σημαία τοῦ Σταυροῦ. Προχώρει μετὰ τὸ μέτωπο ψηλά, μετὰ τὸ βλέμμα στραμμένο στοῦ Χριστοῦ τὴ μορφή. Ἠλέκτρισε ὅσους συναντᾷς στὴν πορεία τῆς ζωῆς σου.

Πρόσεξε! Σ' ἐδιάλεξε ὁ Χριστὸς μέσα ἀπὸ τόσες μυριάδες νέων γιὰ νὰ σοῦ χαρίσῃ τὴ δόξα, νὰ ἐργασθῆς γιὰ τὴ δόξα Του. Θ' ἀρνηθῆς; Θὰ λιποτακτῆσῃς; Ἡ θὰ τοῦ πῆς: « Λάλει, Κύριε, [ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλος σου];

Σ' ὅλη τὴ προσπάθειά σου μὴ ξεχνᾷς οὔτε στιγμὴ τὸν ἑαυτό σου. Συχνὰ νὰ τὸν ἀνακρίνης πῶς πηγαίνει, πῶς ἐργάζεται, πῶς σκέπτεται, τί ἀποφασίζει, τί κάνει. Μὴ παραλείπῃς νὰ τὸν ἐλέγχεις συχνά, μετὰ αὐστηρότητα, γιὰτὶ αὐτὸς χωρὶς τὴ δική σου ἐπιτήρησι θὰ εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐχθρὸς σου!

Στὰ χέρια σου ἔχεις πολλὰ ὅπλα, δυνατὰ ὅπλα, αἰώνια, δοκιμασμένα, ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὸ διμέτωπο ἀγῶνα σου. Τὰ χριστιανικὰ περιοδικὰ καὶ βιβλία, τὰ «Φροντιστήριά» σου καὶ οἱ ψυχαγωγίες σου, οἱ ἐκδρομὲς καὶ οἱ κατασκηνώσεις σου εἶναι ὅπλα αὐτοκα-

ταρισμοῦ καὶ ἱεραποστολῆς. Χρησιμοποίησέ τα ἐν-
τατικά.

Ἔχεις ἀκόμα κι' ἓνα ἄλλο μυστικὸ ἄλλ' ἀποτελε-
σματικὸ βοηθό: Τὴν προσευχή. Τότε ὅλα εἶναι δυ-
νατά. Προσεύχου πολὺ. Προσεύχου γιὰ ὅλο τὸν κό-
σμο. Προσεύχου γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τὴν
ἐνωσι τῶν Ἐκκλησιῶν. Γιὰ τοὺς πιστοὺς ποῦναι στὶς
χῶρες τοῦ Παραπετάσματος. Γιὰ τὰ 28.000 Ἑλληνό-
πουλα. Γιὰ τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατο-
λῆς. Γιὰ τὸ χριστιανικὸ ἔργο τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ τὰ
« Συνεργαζόμενα Χριστιανικὰ Σωματεῖα ». Γιὰ μένα,
τὴ Χ.Φ.Ε.....

Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἔχεις κάτι ἄλλο. Ἀντίστοι-
χό του δὲν βρῆκε, οὔτε θὰ βρῆ ποτέ ὁ ἄνθρωπος. Σοῦ
τὸ ἔχει δώσει ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ἔχεις τὰ μυστήρια.
Καὶ πρὸ παντὸς τὴν Ἱερὰ Ἐξομολόγησι — τὸ λουτρὸ
αὐτὸ τῆς ψυχῆς — καὶ τὴ θεία Κοινωνία, τὸ Μυστή-
ριο τῶν Μυστηρίων, τὴν τροφή τῆς ψυχῆς! Μ' αὐτὰ
θὰ γίνης «ἐπιστολὴ Χριστοῦ, γινωσκομένη καὶ ἀναγι-
νωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων». Θὰ γίνης ὁμοί-
ωμα Χριστοῦ. Μέλος Χριστοῦ.

Προχώρει λοιπόν. Προχώρει συνεχῶς' μαζί σου,
μπροστά σου, πλάι σου, πίσω εἶναι χιλιάδες νέοι ποῦ
βαδίζουν τὸν ἴδιο τιμημένο δρόμο. Προχώρει ἀντίθε-
τα στὸ ρεῦμα! Τὸ ξέρω· θὰ κουρασθῆς, θὰ ματώσης,
θὰ πονέσης! Τὸ ξέρω· θὰ σὲ εἰρωνευθοῦν σὲ μερικὲς
περιπτώσεις· θὰ σὲ πληγώσουν! Ἐσὺ ὅμως προχώ-
ρει. Γιατὶ μόνον ἔτσι θὰ προσθέσης κι' ἐσὺ ἓνα χρο-

σὸ κοῖκο στήν ἱστορία μου, στήν ἱστορία τῆς Πα-
τριδος σου, στήν ἱστορία τοῦ κόσμου.

Στήν προσπάθειά σου αὐτή ἔχεις βοηθόν, ἐνισχυ-
τήν, ὀδηγόν καί ἀρχηγόν, τὸν Δυνατόν, τὸν Ἀήτη-
τον, τὸν Ἕνα.

Γι' αὐτὸ *«ἕως τοῦ θανάτου ἀγωνισαὶ περὶ τῆς
ἀληθείας καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει μετὰ
σοῦ»*.

Με ἀγάπη

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ Χ.Φ.Ε.

Ποίηση : Γ. Βερίτη

Μουσική : Α. Βαλληνδρά.

Λίγο Γοργά.

1. Με τὸ τραγούδι καὶ τὸ γέλοιο, με

τὴ λαχάρα τῆς ψυχῆς, καὶ μετὸ

θάρος πούμας δι-νει ἡ δύναμη τῆς προσευ-

χῆς, παίρνου με δρόμο καὶ κινῶμεν κίθλο τρα-

βᾱ. με μπρός γορ- γοί, και τ'ᾱ. γιο μή- νυ- μα σ κερ-
 πᾱ - με του λυ- τρω- μου σ' ὄ- λη τῆ γῆ!
 sfz

Ἐμπνᾶτ' ἀλύτρωτοι ραγιαδες
 γιά τὰ χαρῆτε λευτεριά!
 συντρίψετε τὶς ἀλυσίδες
 πὸν σᾶς τυλίξανε βαρειά.

Μεσ' τοῦ Χριστοῦ μας τὸ βασίλειο
 θὰ βρῆτε λύτρωσι τρανή
 ἢ γῆ θὰ λάμπη σὰν τὸν ἥλιο
 και θ' ἀνοιχτοῦν οἱ οὐρανοί.

Ὅσοι ποθῆτε τὴν ἀλήθεια
 πὸν δίνει φλόγα σὴν ψυχῆ
 και λαχταρᾶτε μεσ' τὰ στήθια
 γιά μιὰ καινούργια ἐποχή.

Ὑψῶστε λάβαρο τὸ νόμο
 τῆς ἀρετῆς και τῆς τιμῆς
 κι' ἐλάτε στοῦ Χριστοῦ τὸ δρόμο
 πὸν τὸν βαδίζουμε κι' ἐμεῖς.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ

Μηνύματα πρὸς τοὺς νέους. (Ἔκδοσις Χ.Φ.Ε.) Ὁμιλία καὶ ἄρθρα τοῦ νεοέλληνοσ λογοτέχνοσ καὶ θεολόγοσ Ἀλέξ. Γκιάλα. Ἐξετάζονται θέματα, ποὺ ἀπασχολοῦν κάθε νέον ὁ ὁποῖοσ θέλει νὰ γίνῃ κοινωνικοσ ἐργάτησ.

Ἡ Θεωρία τῆσ ἐξελίξεωσ καὶ ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου. (Ἔκδοσις Χ.Φ.Ε.) Ἐξετάζεται τὸ πρόβλημα τῆσ καταγωγῆσ τοῦ ἀνθρώπου μὲ σαφήνειαν καὶ ἀπλότητα, βάσει τῶν πορισμάτων τῶν τελευταίων ἐρευνῶν.

Ὁ Κύριοσ ὡσ νέοσ. (Ἀρχιμ. Σερ. Παπακώστα). Ὁ Ἰησοῦσ Χριστόσ, ὡσ ἀπαράμιλλοσ τύποσ τοῦ σεμινοῦ, τιμίου καὶ ἐργατικοῦ νέου.

Διακῆρυξι τῆσ Χριστιανικῆσ Ἐνώσεωσ Ἐπιστημόνων. «Διὰ κάθε Ἑλληνα» πρὸ παντόσ διὰ κάθε μορφωμένο νέον, προορίζεται τὸ πολῦτιμον αὐτὸ σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον εἶναι καρπόσ ἐργασίας τῶν κορυφαίων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων καὶ λογοτεχνῶν.

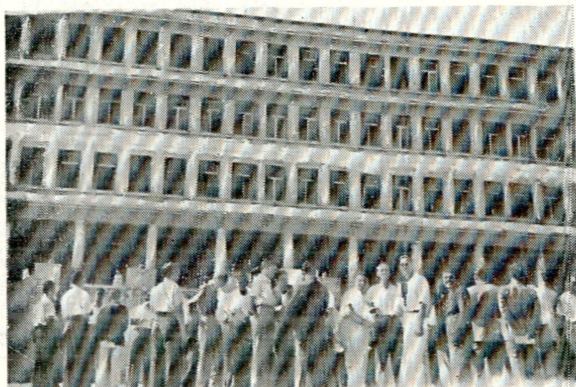
Ἠθικὴ καὶ ὑγεία (Ἔκδοσις «Ζωῆσ»). Δίδει υπεύθυνον ἀπάντησιν εἰσ τὸ πρόβλημα τῆσ σχέσεωσ ἠθικῆσ καὶ ὑγείασ, ποὺ ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρωσ τοὺσ νέουσ.

Ἰησοῦσ ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ. (Π. Ν. Τρεμπέλα). Αὐθεντικὴ καὶ συστηματικὴ μελέτη τῆσ μοναδικῆσ φυσιογνωμίας τῶν αἰῶνων, τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, μὲ ἀποδεικτικὴν ἐξέτασιν τῆσ διδασκαλίασ του, καὶ τῶν θαυμάτων του.

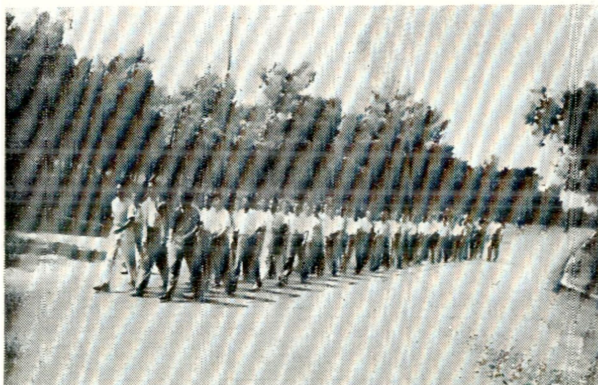
Γιὰ μιὰ καινούργια Ἑλλάδα. (Ἔκδοσις «Ἑλλην. Φωτόσ»). Σύντομοσ, ἀλλὰ βασικὴ μελέτη τοῦ τρόπου ποὺ θὰ γίνῃ πραγματικότησ ἡ καινούργια Ἑλλάδα.

- Ὁ Παῦλος** — (Hólzner — μεταφρ. Ἀρχ. Ἰερ. Κοτσώνη). ἼΙ
ζωή, ἡ δρᾶσις, καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑ-
θνῶν διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.
- Ὁ Σύμβουλος τοῦ νέου.** (Δ. Παναγιωτοπούλου). Εἰς τὰ
ποικίλα καὶ φλέγοντα προβλήματα τοῦ σημερινοῦ νέου
ἔρχεται νὰ δώσῃ ἀπάντησιν καὶ στοργικὴν καθοδήγησιν.
- Ὁ Ἔφηβος καὶ ἡ θρησκευτικὴ ζωή.** (Ἄρ. Α. Ἀσπιώτη,
Ψυχιάτρου). Περισπούδαστος ψυχολογικὴ ἔρευνα τοῦ βι-
σικοῦ τούτου προβλήματος.
- Ἡ Ἐπιστήμη ὀμιλεῖ.** (Ἔκδοσις «Ζωῆς»). Περιλαμβάνονται
αἱ γνῶμαι περὶ τῶν σχέσεων θρησκείας καὶ ἐπιστήμης
120 συγχρόνων κορυφαίων ἐπιστημόνων.
- Μεγάλοι Δημιουργοί.** Ἔκδοσις «Ζωῆς». Εἰκοσιδύο διάση-
μοι λογοτέχνη, μουσουργοὶ καὶ ζωγράφοι οἱ ὅποιοι
ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὴν μοναδικὴν πηγὴν, τὸν Χριστόν.
- Θεμελιωταὶ τῶν Ἐπιστημῶν.** (Ἔκδοσις «Ζωῆς»). Βιογρα-
φίαι 38 ἐκ τῶν σπουδαιότερων θεμελιωτῶν τῶν θετικῶν
ἐπιστημῶν, ἀπὸ τὸν Κέπλερ μέχρι τοῦ Παστέρ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ Χ.Φ.Ε.

Μετά από την επίσκεψιν στους ήρωϊκούς τραυματίας
τοῦ συμμοριτοπολέμου.

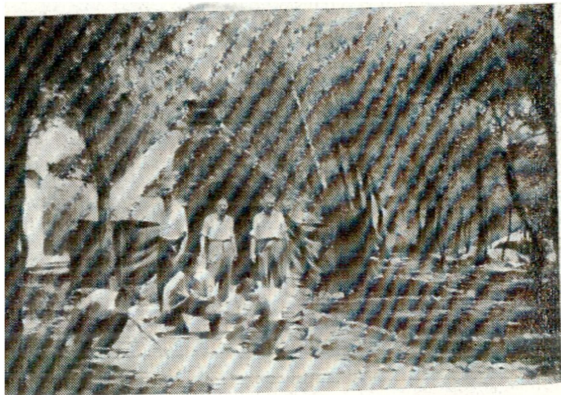
Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν Σανατόριον Πεντέλης.

Διανομή δεμάτων από μέλη τῆς Χ.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης
εἰς τὸ χωριὸ Χαμηλό.

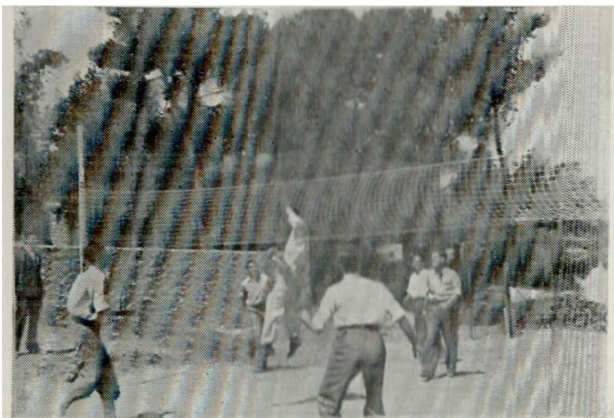
Μέλη τῆς Χ.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης κάνουν Κατηχητικὸ
Σχολεῖο εἰς ἓνα χωριὸ τῆς Νιγρίτης.

Τακτοποιήσις
δρομών έξω από
τὴ σπηλιή. Κατα-
σκήνωσις Χ.Φ.Ε.
1948.

Ἐκθεσις «Χριστιανικοῦ βιβλίου» στὴν αἴθουσα τοῦ «Ἁγ. Παύλου». Τὸ τμήμα τῆς «Προνοίας Στρατιώτου» τῆς Χ. Φ. Ε.

Παιχνίδι βόλεϋ
μπόλ σέ
Κατασκήνωσι τῆς
Χ.Φ.Ε.

Σύνθημα μᾶς
κατασκοπητικῆς
ἡμέρας ἀπὸ τὴν
Κατασκήνωσι
Χ.Φ.Ε. θηλέων
τοῦ 1949.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΚΟΥΛΙΔΗ
ΟΔΟΣ ΙΣΑΥΡΩΝ 19
1953